LAHOLMS TIDNING

N:R 97. ÅRG. 18. Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm FREDAGEN DE N 29 APRIL 1949 Ansvarig utgivare: J. B. Bengtsson Lösnummer 12 öre.

Jordbruket har inte glömt utfästelserna

STOCKHOLM. (TT)

Riksdagsman Sam. B. Norup i Lantbruksförbundet och ordföranden Bernhard Ekström i RLF förklarar båda att de ingalunda har glömt den utfästelse som statsrådet Kock talade om i ett föredrag i tisdags. Fru Kock undrade då om jordbruksföreningsrörelsen glömt bort att man förra våren lovade att medverka till att jordbruksproduktionen skulle bli så stor som möjligt nästa regleringsår och i största möjliga utsträckning tillföras den legala marknaden.

Hrr Norup och Ekström tillägger att de också har hållit utfästelsen och tänker att hålla den under den tid avtalet varar.

Vi är övertygade om att med en fast vilja och en riktig uppskattning av läget från regeringens sida en avveckling av kött- och fläskransoneringen skulle genomföras, säger hr Norup. Summerar man ihop kostnaderna och besvären för ransoneringen skulle svenska folkets sammanlagda utgifter för dessa livsmedel inte bli större än de nu är om kött- och fläskransoneringen slopades, även om därvid köttet skulle öka något i pris.

Att nu en del jordbrukare i desperation över den ringa förståelse som jordbruket rönt i samband med vårpriskalkylens framläggande gör en del utlandsen bör inte förvåna ,detta så mycket mer som jordbruksorganisationernas krav inte sträcker sig utanför stabiliseringspolitikens ram, säger hr Norup till sist och tillägger att saken säkerligen nu gagnas bäst om båda parter avhåller sig ifrån att göra uttalanden som skärper motsättningarna.

Jag vägar påstå att vi hållit våra utfästelser, säger hr Ekström. Jag vill formulera min ståndpunkt så här: Jag förstår jordbrukarnas reaktion, men jag anser att jordbrukarna skall respektera de avtal som deras organisationer ingått. När vi lovade vår medverkan i fråga om försörjningen så var väl dock förutsättningen att ransoneringen inte skulle bibehållas längre än som behövdes. Om det under avtalsperioden blivit riktigare tillgång på varor, som gör det lämpligt att slopa ransoneringarna, måste vi väl vara i vår fulla rätt att hävda det kravet? Statsrådet Kocks yttrande att RLF skulle bedriva sabotage förvånar mig därför i allra högsta grad,

Ekström erinrar vidare om att det finns en annan ransonering, som regeringen upphävde utan att diskutera saken med jordbruket, och det var ransoneringen av mattefett. Jag kritiserar inte regeringen för att den slopade denna ransonering, men när man nu alltjämt anropar jordbrukets löfte om lojalitet, så hade det måhända inte skadat om statsmakterna med jordbrukets representanter hade tagit upp ett resonemang om de åtgärder i fråga om regleringen av förhållandet mellan smör och margarin som i det sammanhanget genomfördes.

Även Sydafrika republik?

LONDON. (TT — Reuter.)

Sydafrika har inga planer på att lämna det brittiska samväldet, förklarade dess premierminister Malan i ett radiotal som på torsdagen sändes ut över London-radion. Sydafrika önskar upprätthålla sin ställning i samväldet så länge dess rättigheter inte blir beskurna — däri inräknat rätten att övergå till att bli republik, sade han.

Malan välkomnade västunionen och Atlantpakten och förklarade att Sydafrikas sympatier i dagens läge ligger hos västern.

"Tiden är inne för att allvarligt överväga en Afrikapakt", slutade Malan.

Nya dykningar i Faxälven efter försvunna flickan

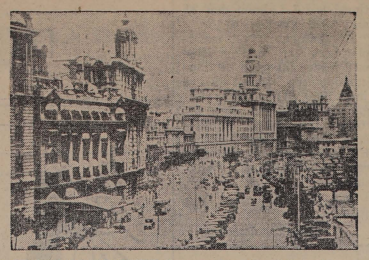
HELGUM. (TT)

För att på nytt söka den försvunna 17-åringen Viola Videgren i Helgum företogs på torsdagsmiddagen nedstigningar i Faxälven av dykaren Johojuntti från Forsmo. Dykaren klagade över, att älvens vatten var mycket grumligt och framhöll, att sikten var avsevärt bättre i vintras. Nu såg han knappast ett par meter mot sex vid de föregående dykningarna. Väderleksbetingelserna är i övrigt goda. En hel del åskådare följer arbetet i det vackra vårvädret. Det är dock inte många som tror, att efterforskningarna även skall ge resultat. Dykningarna beräknas pågå ett par dagar framåt.

Argentina köper flygplan av SAAB

STOCKHOLM. (TT)

SAAB i Linköping har enligt DN fått erbjudande om leverans till Sydamerika av tio - tolv Skandia, en affär på 15—20 miljoner. En representant för det argentinska flygbolaget Aeroposta har nämligen sedan några dagar besökt Linköping och förklarat sig intresserad att köpa Skandiamaskiner för sitt bolag. Frågan är emellertid om reverenserna kan ske tillräckligt snabbt, och SAAB sitter ganska trångt i det fallet.

SHANGHAI I FAROZONEN. Trots att kinesiska elitförband, som fått sin utbildning på Formosa, skyndat till Shanghais undsättning, rycker de kommunistiska trupperna allt närmare och stadens fall torde vara omedelbart förestående.

Röd omgruppering för en avgörande offensiv i Kina

SHANGHAI (TT — Reuter).

Det är ännu osäkert om kommunisterna omedelbart kommer att gå till anfall mot Shanghai eller om de finner det fördelaktigare att gå förbi staden. En vid båge håller på att bildas runt miljonstaden, vars tillfartsvägar är direkt hotade. Samtidigt har framskjutna avdelningar satt kurs söderut mot staden Hangchow, som utgör nyckelpunken i regeringens nya försvarslinje.

Starka kommunistiska truppkoncentrationer står 80 km. från Shanghai i väster och 60 km. söder om staden rycker snabba avdelningar fram. Den östra kolonnen siktar på den viktiga järnvägsknuten Kashing, 100 km. sydväst Shanghai. Om dtnna ort faller är Shanghai totalt avskuren från alla förbindelser landvägen. Den verkliga storoffensiven är emellertid uppenbarligen ännu i det förberedande stadiet. Man förmodar att kommunisterna nu håller på att transportera sitt tunga artilleri över Jangtsekiang, medan arméerna omgrupperas för det stora slaget.

Shanghaigarnisontn bygger brådskande försvarsställningar i stadens förstäder. 12 krigsfartyg och mer än 100,000 man har anlänt som förstärkning. Undantagstillstånd har införts.

Chiang-Kai-Shek blir chef för de politiska råd som skall leda motståndet.

FRANKFURT: Amerikanska polisen har avslöjat en omfattande smuggling av uran på tyskt område. 2,300 gram uran beslagstogs. Hittills har 9 tyskar i Darmstadt och München gripits på bar gärning, då de försökte sälja uran för 10 miljoner mark.

Anhållandet lyckades genom att amerikanska militärpersoner låtsade vara spekulanter på uranet.

Kraftindustrins intyg:

RLF har framgångsrikt företrätt markägarna

STOCKHOLM. (TT)

— Det är en ekonomisk lag, att kostnaderna stiger, när ett byggnadsarbete forceras. Vattenkraftindustrien har liksom alla andra fått finna sig däri, sade direktör Kleman i sitt hälsningsanförande vid öppnandet av Svenska vattenkraftföreningens årsmöte på torsdagen.

Såväl de s. k. motstående intressena i vattendragen — jordägare, flottnings- och fiskeintressen — som leverantörer av maskinell utrustning och material samt arbetskraft vid anläggningsarbeten måste kompenseras, icke blott för penningvärdets försämring utan därutöver med en av forceringen orsakad tribut. På många håll har jordägarna skickligt förstått att under organiserad samverkan, ofta under RLF:s ledning, betinga sig markersättningar, som högst väsentligt överstiger markvärdena i allmänna handeln. Flottleds- och fiskeintressena tillvaratas nu också med styrka av sina målsmän, alla slag material har blivit dyrare, men det måste erkännas, sade talaren, att de svenska leverantörerna i flertalet fall levererat billigare än sina utländska konkurrenter, och arbetarna har skickligt hävdat sina intressen.

Det är därför uppenbart att kraftindustrien, som själv snarare sänkt än höjt priset på kraft, börjar bli ganska hårt pressad.

Det är på många håll redan nu så, att de kraftpris, som tillämpas, icke täcker kostnaderna för nyutbyggd kraft utan att en utjämning måste ske mellan förutvarande och nya råkraftpris för att affären skall gå ihop.

— En relativt stor vårflod väntas i kraftvattendragen, sade ingenjör Erik Blomqvist i sitt föredrag om dagens kraftfrågor. Gott hopp finns sålunda att få magasinen relativt väl fyllda, fyllnadsgraden nu är i genomsnitt ungefär 50 procent, vilket för motsvarande tidpunkt är mer än under något av de senaste åtta åren, undantagandes 1945. Vänern är redan i det närmaste så full som den får bli så här års.

Vad framtidsutsikterna på längre sikt beträffar beräknas att balans mellan tillgång och efterfrågan på kraft ej uppstår förrän om fyra 7 tem år. Att trots den intensiva utbyggnadsverksamheten så är fallet, beror på att pågående utbyggnader är så tidskrävande.

Kroppsvisitation avslöjade silver för 10,000 kr

STOCKHOLM. (TT)

I en affär vid Norrmalmstorg grep polisen på onsdagseftermiddagen en man, som vid kroppsvisitering visade sig ha 4,900 silverkedjor värda sammanlagt omkring 10,000 kr.

Kapet gjordes, sedan polisen fått varsel från tuller, och det är klarlagt att silverkedjorna smuggiats in i Sverige från Danmark över Hälsingborg för en vecka sedan. Mannen, som är svensk, uppger att han fått kedjorna av en dansk för försäljning och att han senare skulle sammanträffa med dansken på avtalad plats. Detta fick han också tillfälle till — men i polisens sällskap — och även den fällan slog igen. Ytterligare en dansk var med om smugglingen.

Spannmålsstillgången "för stor" i USA

WASHINGTON. (TT — Reuter)

Enligt jordbruksdepartementet är tillgången på spannmål nära nog alltför stor i USA. Sedan landets egna behov för året har tillfredsställts återstår en miljard bushel och härav väntas inte mindre än hälften åtgå för export.

BERLIN: Wilheim Schepmann, tidigare stabschef för SS-Hitlers brunskjortor — arresterades på torsdagen av den tyska polisen i Gifhorn i britiska zonen. Sedan maj 1945 hade han arbetat på ett sjukhus under namnet Schumacher.

Tyska frågan:

Västmaktkrav på garantier mot befarat ryskt krångel

LAKE SUCCESS. (TT)

— Talesmän för västmakterna betonar att man innan ett utrikesministerråd kan sammankallas måste bestämma hur hävandet av berlinblockaden i praktiken skall tillgå, telegraferar en Reuterkorrespondent. De tre västmakterna önskar också ryska garantier att det inte skall bli något krångel i förväg om utrikesministerrådets dagordning. De önskar att på dagordningen endast upptöres en enda fråga, nämligen det tyska problemet i dess helhet.

Den promemoria som på onsdag en överlämnades till Malik lär ha innehållit följande punkter: Ett utrikesministermöte får inte fördröja upprättandet av den västtyska republiken. Alla handels- och transportrestriktioner måste hävas innan rådet sammanträder.

Att döma av de erfarenheter som vunnits av föregående utrikesministermöte befarar man i västmaktskretsar att Moskva kan söka utnyttja ett nytt möte för helt andra syften än att åstadkomma enighet.

I officiellt franske kretsar är man övertygad om att berlinblockaden kommer att hävas inom relativt kort tid, heter det från Paris.

— Sovjet menar säkert allvar med de pågående diplomatiska konversationerna med västmakterna om att häva beränblockaden, förklarade Truman vid en presskonferens på torsdagen. Den utveckling som återspeglats i UD:s redogörelse dagen innan överläggningarna mellan Jessup och hans ryske kollega Malik är "uppmuntrande", sade Truman vidare.

Truman framhöll att han inte skulle låta förhandlingarna fortgå, om han inte trodde att Sovjet är uppriktig i denna fråga.

Berlinblockaden kommer att hävas inom de närmaste tre eller fyra dagarna, uppges enligt New York Times amerikanska representanter i Berlin ha förutsagt. Malik försäkrade muntligt ambassadör Jessup att Sovjet är villigt att häva blockaden på förut angivna villkor.

— För första gången sedan berlinblockadens början tillåt ryssarna på torsdagen en buss från Hannover att med sina passagerare fortsätta till Berlin. Tidigare har passagerarna varit tvungna att byta buss vid zongränsen.

Allmän europeisk devalvering när kronvärdet sänks!

NEW YORK. (TT:s korr.)

Sverige söker informellt få reda på USA:s inställning till en devalvering av kronkursen, som man på officiellt håll i Washington väntar inom de närmaste månaderna, uppger Wall Street Journal. Devalveringen skulle endast gälla dollar, medan kursen skulle behållas oförändrad ifråga om pundet.

Tidningen tror att amerikanska regeringen officiellt intar en avbojande hållning, om inte kronan samtidigt även nedskrivs i förhållandet till pundet, men ledande män i finansdepartementet sägs vara beredda att stödja den svenska åtgärden. Denna kunde bli signalen till en allmännare europeisk devalvering, en åtgärd som anses oundviklig om de inom marshallplanen uppgjorda kalkylerna för Europas export till USA nästa år skall kunna följas.

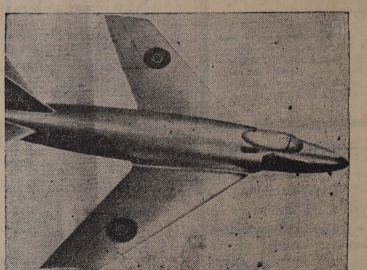
*

Finansminister Wigforss förklarar på TT:s förfrågan att Wall Street Journals uppgifter bygger på lösa rykten. Några försök från svensk sida att utröna hur amerika ska skulle ställa sig till en devalvering av kronan har icke gjorts.

Jämtlandsbjörnar drar sig söderut

ÖSTERSUND. (TT)

Björnarna har under senaste tiden visat stor aktivitet i Jämtland och just nu uppehåller sig en stor björn så långt söderut som i Hammerdalstrakten. Strömnäs gård i Görvik hade natten till onsdagen besök av en björn, som senare passerade alldeles intill en gård i Grenåskällen. Längre norrut har flera björnar gjort sig påminta och om lördag väntas länsstyrelsen ge tillstånd till björnjakt inom Asens jaktvårdsområde tre mil norr om Strömsund, där åtskilliga björnar skall uppehålla sig.

NYTT REAKTIONSJAKTPLAN. Här ses det senaste i flygplansväg. Det är det engelska jaktflygets nyaste tillskott, ett reaktionsplan med beteckningen Supermarin R 510. Det tillverkas av Vickers-Armstrong och lär ha en marschfart av över 1,000 km/tim.

Storfinansiell stödfond vållar rabalder i Norge

OSLO. (TT:s korr.)

Stiftelsen "Libertas" har nu offentliggjort en rtdogörelse för sin verksamhet och därmed har diskussionen om denna politiska organisation inträtt i ett nytt skede. Stiftelsen Libertas har tillkommit på initiativ av vissa kretsar inom det norska näringslivet som önskar motarbeta socialismen och dess socialiseringsplaner.

Stiftelsens ekonomiska medel kommer från två stödorganisationer Naeringspolitisk Opplysningsforening, som grundats av skeppsredarna, och Industria, som grundats av industrin.

En intressant punkt i redogörelsen är upplysningen att stiftelsen lämnat stöd åt enskilda tidningar, som verkar för det fria näringslivets bestånd. Stiftelsens bidrag har framför allt använts för att skapa modern teknisk utrustning. Det har inte ställts några villkor för denna hjälp och i flera fall har de understödda tidningarnas styrelser inte ens vetat att pengarna kommit från "Libertas".

De första upplysningarna om "Libertas" kom fram i pressen i fjol höstas. Arbetarpressen hävdade enstämmigt att det rörde sig om ett försök att vinna oberättigat "inflytande i pressen" med hjälp av underjordiska kapitalinsatser. Saken kom upp till debatt i stortinget som beslöt att tillsätta en kommitté på 15 medlemmar, där arbetarpartiet har majoritet. Kommittén skulle sätta sig in i frågan och lämna rapport till stortinget.

Man väntar att kommitténs betänkande blir starkt politiskt färgat och att det kommer att framläggas lagom före valet i höst. På konservativt håll går man helt inför organisationen och det är inget tvivel om att saken kommer att utnyttjas till det yttersta i kampen mellan partierna.

WIESBADEN: Sedan luftbrotrafiken började för tio månader sedan har USA betalat ut i rena flygkostnader nära 150 milj. dollar. Fyrtiotre människoliv och tjugonio plan har gått förlorade.

— — —

KÖPENHAMN: Åtta arbetare skadades svårt och stor förödelse anställdes vid en våldsam explosion på torsdagen i Strandvejsgasverket här. Till följd av ett fel på ett vattenglas strömmade gas ut och antändes av en gnista från ett uppfordringsverk. Byggnaden ramponerades och tusentals fönsterrutor krossades.

Kommunisterna har avskurit Burma-vägen

RANGOON. (TT — Reteur)

Två tusen kinesiska kommunister har erövrat Paoshan 160 km. från burmanska gränsen och härvid avskurit den berömda Burma-vägen till Kina. Den viktiga kinesiska tullstationen Wanting vid Burmas gräns har isolerats från Paoshan.

Furiren kan ej ge någon förklaring till fallet av tåget

HALMSTAD (TT).

Kriminalkommissarie Sv. Svensson från statspolisen i Malmö har på torsdagen haft ett kort samtal på lasarettet här med musikfurir Stig Jönsson om omständigheterna kring fallet från ett tåg vid Skälderviken. Jönsson berättar att han var den ende som steg på den vagn han gick på i Angelholm. Han hade stått i korridoren tills tåget satt sig i rörelse, och sedan omedelbart gått in på toaletten för att kamma sig. När Jönsson efter någon minut kom ut hade han av någon oförklarlig anledning fallit av tåget. Jönsson steg på vagnen från höger och föll av från vänstra sidan. Han kan inte ge någon förklaring till det inträffade.

Kraftig hyreshöjning i Finland

Bostadshyrorna i Finland skall höjas den 1 maj enligt beslut som fattades av regeringen på torsdagen. Höjningen varierar mellan 30 och 39 procent, beroende på när huset uppförts. Liksom förut utgår särskild betalning för värme och varmvatten.

Skene föreslås bilda köping från år 1951

Skene skall bli köping 1 januari 1951 föreslår den av länsstyrelsen tillsatte utredningsman länsnotarie Arne Beskow, Halmstad, för den utredning om samhällsformerna inom Örby kommun som sedan sommaren 1949 pågått och som nu är färdig.

— Efter vad man nu kan se, skulle den blivande köpingsdelen ej behöva betala något till kommunen för minskat skatteunderlag, omtalar en av ledamöterna i utredningskommittén, hr Claes Johansson, Skene, vid ett samtal. Förslaget till uppgörelse grundar sig i stora drag på den fördelning av skattekronorna mellan kommun och köpingsdel som varit rådande under åren 1945—47. Av skattekronorna kommer 62 procent på köpingsdelen och 38 procent på kommunen. Det minskade skatteunderlaget efter delningen kvittas mot det större antal skattekronor som köpingsdelens invånare tidigare betalt till den samlade kommunen. De fastigheter som ligger inom respektive område skall givetvis i fortsättningen tillhöra dessa områden. Värdet av de fastigheter som finns inom respektive områden är ungefär lika stort.

Enligt delningsförslaget kommer av den nuvarande kommunens omkring 6,700 invånare ungefär 3,700 att tillhöra den blivande köpingen och omkring 3,000 kommunen.

SVENSK-AMERIKAN HEM EFTER 62 ÅR. Efter 62 år i Staterna återvände svensk-amerikanaren John Petter Larsson till Sverige. Han är nu välbeställd ranchägare i Nevada och vill nu som 80-åring hälsa på det gamla hemlandet.

Laholms Tidning

Smedjegatan, Laholm.
Dagligt nyhets- och annonsorgan för Laholms stad och södra Halland, Markaryd samt angränsande delar av sydvästra Småland och nordvästra Skåne.
Lösnummer 12 öre.
Redaktör: GUSTAF BERTLAND
Telefoner:
Redaktionen 300
Redaktör G. Bertlands bostad 199
Expeditionen och annonskontoret 299
Annonschef Axel Larssons bost. anknytning 299
Prenumerationspriser:
Helår 19:—, halvår 10:25, kvartal 5:50, månad 2:05.
Annonspriset:
Före text 21 öre pr mm.
Textsida.. 23 „ „ „

Dödsfall

Att Herren Gud i sitt allvisa råd behagat hädankalla min älskade make, vår käre fader

Kyrkoherden i Ränneslövs och Ysby församlingar

Kontraktsprosten

Johannes E. Persson

* 10/4 1888
† 28/4 1949

Innerligt saknad och i tacksamt minne bevarad av oss, syskon, övriga släktingar och vänner samt församlingsbor.

BIRGITTA PERSSON
Caspar och **Karin**
Brita
Kerstin.

Sv. ps. 66:

Jordfästningen äger rum i Ränneslövs kyrka onsdagen den 4 maj kl. 2.30 em. De, som önska övervara jordfästningen samlas i sorgehuset kl. 12.30.

Andréns Begravningsbyrå
KISTOR och SVEPNINGAR alla prisl ägen. Allt ombesörjes
Stortorget, Laholm, Tel. 69.
Sommarbostad Mellbystrand Tel. 69.

Sigfr. E. Anderssons Begravningsbyrå
Gamlebygatan, Laholm.
Kistor, Svepningar till platsens billigaste priser.
Allt ombesörjes. Tel. 175.

KRANSAR och BUKETTER.
Smakfullt bundna.
Till humana priser.
Kist- och Altardekorationer utföras.
Flora Blomsterhandel.
Tel. 114, Laholm.

VID DÖDSFALL.
Vänd Eder till
Veinge Begravningsbyrå.
Kransar, Buketter, Svepningar och **Kistor**
till ortens lägsta priser.
Blomsterförmedling till in- och utlandet.
Hämtning från dödsorten ombesörjes.
Veinge Möbelaffär. Tel. 61.

SVENSSONS BEGRAVNINGSBYRÅ
Tel. 54 Ränneslöv
Tel. 68 Vallberga
KISTOR och TILLBEHÖR i alla prisl ägen.
Hämtningar å dödsorterna.
Allt ombesörjes.

E. J. Carlssons skrotaffär
hålles stängd på grund av begravning lördagen den 30 dennes.

Som alla moderna människor är jag mycket i rörelse. Jag cyklar, promenerar, dansar etc. När jag därför köper en kostym väljer jag en, i vilken jag känner mig fri och obunden.

Det gör jag i min nya **Collijns** och den ger dessutom den behagliga känslan av självförtroende.

Vill även Ni ha en kostym med den "lediga elegansen"? Välj då en

Collijns

CARL HÄGERSTRÖM & SON
Laholm

Stadsparkens Conditori
öppnas traditionsenligt 1 maj kl. 7 fm.
MUSIK och ALLSÅNG.
Ring 287 och beställ bord.
Hjärtligt välkomna!

Om Vårfesten
i Lagagården i morgon kväll, Valborgsmässoafton, erinras. Sång, teater m. m. Musik av Harmony.

Stor 1:a maj-fest i Brante Källa
DANS efter STURE JOHNSSONS ORKESTER från kl. 19.
Silvertombola — Choklad spel — Lyckans hjul m. m.
Kommittérade.

i största urval för alla tillfällen för hela familjen finner Ni hos oss!

Här några exempel:

Damstrumpor k.-silke-chiffon från 2:60 och 2:90
Damstrumpor, kraftig k.-silke 4:75
Damstrumpor blandad k.-silke o. natursilke 7:10
Herrstrumpor bra merceriserade endast 1:95
Barnstrumpor bomull, stor sortering
Trekvartsstrumpor ylle från storlek 3

Köp strumpor för 1 maj och vår där Ni får bästa kvalitéer, största sortering och lägsta priser! Köp dem i stadens mest välsorterade affär

Trikåmagasinet
Storgatan **Tel. 314** **Laholm**

Kungörelse

Fru Astrid Svensson, Seglaberga, Laholm, har på grund av en den 1 april 1949 ingiven ansökning denna dag försatts i konkurs vid Hallands södra domsagas häradsrätt. Första borgenärssammanträdet i konkursen har utsatts att hållas inför konkursdomaren å tingshuset i Laholm den 21 maj 1949 klockan 10.15.

Bevakningar i två exemplar böra vara ingivna eller med posten inkomna till konkursdomaren senast den 4 juni 1949. Kungörelser angående konkursen skola införas i tidningarna Sydhalland och Laholms Tidning. Konkursdomarens postadress är Tingshuset, Halmstad.

Halmstad den 26 april 1949.

Konkursdomaren.

Lagans Kristidsnämnd

Kristidsnämndens expedition kommer fr. o. m. maj månads ingång att hållas öppen under helgfria måndagar t. o. m. torsdagar kl. 9—12.30.

Telefonärenden under samma tider.

Kristidsnämndens ordf.

Köpinge Mejeriförening

Mjölkauktion och styrelsesammanträde den 30 april kl. 17.

Ordf.

Hasslövs SLU-avd.

Pojkarnas afton lördagen den 30 april kl. 8 em. Program: Mötesförhandlingar, samkväm med sketcher och musik. SLU-are och nya medlemmar hälsas välkomna.

Styrelsen.

KAFFEKOPPAR,
olika prisl ägen, samt **udda vardagsporslin** inkommet.
LJUNGBERGS EFTR. G. E. Gudmundsson.
Tel. 37 Laholm.

GLASÖGON
Säker utprovning.
Recept exp. snabbt.
William Jönsson
Tel. 16 Örkelljunga.

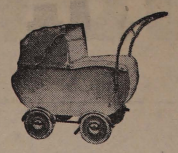
Rörledningsfirman
J. O. Paulsson
Tel. 341 - BÅSTAD.
Utför:
VÄRME-, VATTEN- och SANITÄRANLÄGGNINGAR.
Infordra offert.
Humana priser.

Biograferna

Vallberga Biograf
Sönd. kl. 8. (Barntill.)
BLÅJACKOR.

Växtorps Biograf
Sönd. 6 o. 8,15. (Barntill.)
Columbias färgfilm
DEN SISTE MOHIKANEN.

Skottorps Bio Söndag 8 Barntill.
Edvard Persson
Vart hjärta har sin saga.

Barnvagnar
och
Sportkärror
av **Emmaljunga** välkända fabrikat.
Stor sortering.
BARNVAGNAR
från kr. 72:— pr st.
säljes i

De Blindas Slöjdaffär
Tel. 180 Laholm

Solbacken - Edenberga
Stor IDROTTSFEST
Valborgsmässoafton kl. 8-12
För musiken svarar
Nils Eriks orkester.
Söndagen den 1 maj kl. 7-11
Musik av **Ingmar Liljerths** med refrängsångerskan **Anna-Greta Kvarnberg.**
Keramiktombola, am. lotteri.
Två glada kvällar utlovar
Ränneslövs Gymnastik- och Idrottsförening.

Folkets Park, Markaryd.
Valborgsmässo afton kl. 8—12 em.
DANS med scenuppträdande av **Totty Walléns orkester från Stockholm.**
Alla måste höra Sveriges förnämste Be bop-pianist, **Arne Feldt.** Batteristen och imitatören **Ville Wallén** och **Totty** själv, välkänd från "Vårat Gäng".

Stor Idrottsfest
i **Växtorps Bygdegård**
lörd. den 30 april (Valborgsmässoafton) kl. 8—12.
För musiken svarar
Sture Johnssons populära orkester från Halmstad.
Bland basaranordningarna märkes: Silvertombola, Lyckans hjul, Am. lotterier, m. m., m. m.
Förstklassig servering.
Gynna idrotten med ett besök!
Växtorps Boll- & Idrottssällskap.

Vårfest
anordnas i Folkets Hus, Hishult sönd. d. 1 maj kl. 19.30.
Musik av **Harmonys orkester.**
Alla SLU-are hälsas hjärtligt välkomna.
Hishults SLU-avd.

Hotell Båstad
BÅSTAD
DANS Valborgsmässoafton
Vårmiddagar och vårsoupéer serveras. - Tel. Namnanrop

PERSHÖG-Båstad
DANS lörd. 30 april Valborgsmässoafton kl. 20—24.
Musik av **Lenharts orkester.**

Veinge yrkesskolor
anordnar utställning av elevarbeten i Veinge mellanskola lördagen den 30/4 kl. 14—17 och söndagen den 1/5 kl. 14.30—17.
Eleverna vid årets samtliga kurser kallas till årsavslutning å Veinge Hotell tisdagen den 3/5 kl. 19.
REKTOR.

Till salu
HÖ
till salu. **Tel. 546 Laholm.**

Bordserviser,
58-, 32- och 23-delars.
LJUNGBERGS EFTR. G. E. Gudmundsson.
Tel. 37 Laholm.

Volvo traktor P-22
Kontrakt av en tillfällighet ledigt. Omgående leverans.
Laholmsortens Lantmannaförening.
Tel. 25 och 425

Önskas köpa
Slakthöns
och tuppar uppköpes till högsta dagspriser. **Tel. 80 Hallandsås.**

Lediga platser
Skötseln
av sockerbetor bortackorderas. **Dömestorps gård. Tel. 12 Östra Karup.**

Festklänningar
Bröllopsklänningar
uthyres.
ELLEN BENGTSSON, Hammarsgatan 10. Tel. 5156 Halmstad.

LT DEN 29 APRIL.

Falska siffror.

Då bostadskvoten skulle fördelas, förde Stockholm en hetsig kampanj för att få flera bostäder än staden rimligen kunde räkna med. Resultatet blev inte det vänta tade trots ett väldigt uppbåd av sakkunskap — med det kommunistiska borgarrådet Persson i spetsen — och ett energiskt jongleran de med siffror. Stockholm fick nöja sig med 5,000 lägenheter, vilket är mycket nog när endast 43,000 lägen heter får byggas i hela landet, mot de 8,000 man krävt.

Bakom kampanjen ställde sig Stockholms tidningar som en man och den kolorerade kvällstidningen Expressen — intresset sträcker sig ibland utanför våldtäkter och rånmord — försökte läxa upp ett par bondeförbundstidningar som ifrågasatte riktigheten av siffrorna. Från Sv. Dagbl. till Ny Dag — skön samling — var man förande enig om att Stockholm var underförsörjt med bostäder och blivit miss gynnat vid tidigare fördelningar av bostadskvoterna. Man anförde med darr på stämman att det i Stockholm byggts mindre bostäder i för hållande till antalet nya äktenskap. I Stockholm skulle man bara ha fått ett nytillskott på 74 lägenheter på 100 ingångna äktenskap mot 89 i Göteborg och 100 i Malmö. Enligt Sv. Dagbladet utgjorde "jämförelsen ett starkt stöd för Stockholms stads framställning om en något större andel av den sammanlagda bostadskvoten". Olyckan är att även bostadsstyrelsen använt eller rent av ställt detta material till förfogande.

Stockholmstidningarnas tilltro till det statistiska materialets tillförlitlighet var fullständig. Men det hämmar sig att orefl ekterat svära på magisterns ord, speciellt om magistern inspirerades av ett kommunistiskt borgarråd. För ett par dagar sedan kom en licentiat i GHT och i grunden trasade sönder sifferuppgifterna. Han visade till en början upp att man fått orimligt höga siffror för antalet ingångna äktenskap genom ett fundamentalt misstag. Man har förutsatt att 40 procent av de inflyttade utgjorts av äkta makar, medan den verkliga siffran ligger vid omkring 10 procent. Beräkningarna blir därigenom minst sagt grovt missvisande. Resultatet blir enligt licentiaten att Stockholm sedan 1940 fått 157 lägenheter på 100 äktenskap mot 116 för Göteborg och 129 för Malmö. Faktum är att Stockholm har fått avsevärt flera bostäder än de båda andra städerna, tvärtemot vad hu vudstadens och — pinsamt

TRETTIOANDRA
SVENSKA
MÄSSAN
RIKSVARUMÄSSAN
GÖTEBORG
21 — 29 MAJ
Alla slag av svenska industri- och hantverksalster

att säga — bostadsstyrelsens statistiska experter påstått och kanske än i dag påstår.

Vi har emellertid varit av den meningen att fördelningen av bostadskvoterna skett "änna som på en slump". Man kunde lika gärna göra fördelningen efter antalet rödhåriga eller de personer, vilkas efternamn börjar med bokstäverna skö. Resultatet skulle med all säkerhet inte skilja nämn värt från det man nu kommer fram till. Man har en bestämd känsla av att det kom mit in väl mycket "ruffel och båg" i den här saken. Det är anledning för statsutskottet att ta sig en ordentlig titt på detta ärende efter vad som passerat. Men nu väntar vi på nästa utredning. Och vad säger stockholmstidningarna? Journalistiken har på den kanten plötsligt blivit tigandets konst.

LP.

PRISSÄTTNINGEN HAR NU BLIVIT EN POLITISK FRÅGA.

RLF-Tidningen skriver att årets prisfråga nu blivit en politisk fråga och att riksdagens ställningstagande icke utan spänning avvaktas. Tidningen fortsätter: Det hade nog varit rätt klädsamt av regeringen och hr Sträng om man tagit upp ett ordentligt resonemang med jordbruket i själva prisfrågan, innan man beslöt att skjuta organisationerna åt sidan och handla som man själv tycker. Vid den enda förhandlingskontakt, som förekommit, diskuterades egentligen endast propåerna om uppskov till hösten. I den skrivelse, som förhandlingsdelegerade senare tillställt statsministern, (vilken torde bli offentlig handling i samband med propositionsavlämnandet) har så måttliga önskemål preciserats, att det borde ha tett sig självklart för regeringen med en ordentlig förhandlingsomgång för att verkligen få utrönt om det inte kunde undvikas att skjuta mjölkprisfrågan på framtiden. Det borde varit självklart redan av mycket enkla taktiska och psykologiska skäl.

Det har beaktats att justeringen av mjölkpriset, sådan denna preciserats i jordbrukets skrivelse till statsministern, kunnat åstadkommas utan någon höjning av levnadskostnadsindex av det slag som skulle kunna motivera löne krav från andra grupper. Den prisjustering som begärts skulle helt ha gått åt för att täcka kalkylmässiga kostnadsökningar. Någon standardhöjning för gruppen (medan andra står stilla) kunde den inte ha medfört. Om inte den begärda justeringen sker, blir resultatet att jordbrukarna får ta av sin inkomst för utfört arbete, sådan denna är i dag, för att täcka de ökade kostnaderna för produktionen. Standarden skall då sjunka, medan andra grupper står stilla eller t. o. m. i en del fall något förbättrar sin standard.

Så var det inte meningen att det skulle gå till under efterkrigstiden. Jordbruket ställer sig tills vidare avvaktande. Avtalstiden utgår första september.

Bilden rekonstruerad efter trafikförsäkringsbolagets handlingar.

Han hade inte druckit så mycket men under färden upptäcker han plötsligt i en högerkurva, att han kommit för långt ut på vägkanten. Han vrider ratten häftigt åt höger. Bilen sladdar, slår mot räcket och kastas på sidan. Föraren klarar sig, men kamraten är död. Ännu en bilförare som förtvivlat letar efter skäl till sitt försvar men som aldrig kan bortse från sina "oskyldiga" supar.

– redan små mängder alkohol är farliga

40 vana bilförare prövades i de s. k. Gärdesproven, som leddes av Karolinska Institutets experter. Alla körde först utan sprit i kroppen en bana med sex provmoment. Därefter gjordes provet om, varvid hälften av förarna, slumpvis utvalda, fick dricka 10 eller 13 cl brännvin resp. 3 eller 4 pilsner. Denna alkoholmängd försämrade i genomsnitt resultaten 25—30 %. Det bör ge varje bilförare något att tänka på.

Bilden visar det s. k. garageprovet.

kör inte efter spritförtäring

Publicerat till stöd för kampanjen "Ingen sprit vid ratten" av
SVENSKA FÖRSÄKRINGSBOLAGS RIKSFÖRBUND

LAHOLM

VÄDERLEKEN.

utsikter för västkusten: måttlig till frisk, nordvästlig vind, växlande molnighet men mest uppehållsväder, frånsett någon enstaka regnskur i eftermiddag eller kväll, oförändrad temperatur eller något kyligare.

Tvätt och Strykning

hos Laholmsortens Tvättstugeförening **Lagagården.** All slags tvätt mottag. Snabbt

Förstklassigt. — **Ring 440!**

Södra Hallands lokalavdelning av MHF

hade på onsdagen årsmöte i Ordenshuset, Laholm, under ordförandeskap av fabrikör Erik Andersson, Laholm. Av styrelseberättelsen framgick, att medlemsantalet under året ökat med 14 och nu är 37. Berättelsen godkändes och ansvarsfrihet beviljades.

Samtliga avgående styrelseledamöter, suppl. och revisorer omvaldes, nämligen ordf. fabrikör Erik Andersson, Laholm, v. ordf. byggmästare Valter Johansson, Växtorp, kassör och korr. sekr. byggmästare Nils Larsson, Laholm, prot.-sekr. byggmästare Helge Nilsson, Växtorp samt sågverksägare Frank Johansson, Växtorp, suppl. lagerchef Harry Svensson, Laholm, handl. Gunnar Gran, och snickare Malte Gustavsson, Växtorp. Revisorer: hrr Hans Hansson och Moeeland. Knäred, suppl. hrr Nils Nilsson och Gunnar Persson, Knäred.

Kampanjen "Nykterhet vid ratten" diskuterades ingående och fick styrelsen i uppdrag att vidtaga lämpliga åtgärder i samband med densamma. Beslöts att liksom förut hålla möte en gång i månaden och att dessa skulle alternera mellan Växtorp och Laholm.

Vacker hen i cykelreklam!

1949 års Rex-folder har tydligen inspirerats av våren. För att framhäva slagordet "Vackra linjer och värdefulla finesser" låter nämligen Rexfabriken i Halmstad två linjeskönaa rasben illustrera folderns omslag. Innehållet, med cyklar i färg, framhåller bland andra nyheter en damcykel, vilken genom Duplexkonstruktion fått väsentligt ökad stadga.

I övrigt påvisar katalogen stilen och egenarten hos Rexcyklarna.

AB Maskinfabriken Rex sänder sin trevliga folder vid anfordran gratis och franko.

I Halmstad

säljes lösnummer av Laholms Tidning i kiosken vid Österbro.

Vårfest i Lagagården

blir det Valborgsmässoafton med början kl. 19.30. Det är som framgått av annons Laholmsortens SLKF som arrangerar festen och programmet upptager bl. a. sång, teater, samt musik av Harmony orkester.

Gammal herrgårdsmiljö blir kulturreservat.

En av vårt lands mest orubbade herrgårdsmiljöer, det gamla Svindersvik i Nacka, strax utom Skanstull, har i dagarna förvärvats av Nordiska Museet. Den lilla herrgården, som byggdes omkring 1750 av Claes Grill, förvandlas nu till ett kulturreservat. En stor del av den ursprungliga inredningen är fortfarande kvar och Samfundet Nordiska Museets Vänner har genom ett anslag på 100.000 kr. gjort det möjligt för museet att av ägarna förvärva samtliga möbler och andra inventarier av kulturhistoriskt värde.

LO ökade 44.000 förra året.

Medlemsantalet i Landsorganisationen ökades i fjol med mer än 44.000 och var vid senaste årsskiftet 1.230.562, därav 227.655 kvinnor. Antalet fackföreningar uppgick till 8.950 och fackförbundens antal var 45. För den största medlemsökningen svarade metallindustriarbetarförbundet, som ökade med 13.035 medlemmar. I verksamhetsberättelsen understrykes att arbetsmarknaden karaktäriserades av god tillgång på arbete. Arbetslöshetssiffran var t. o. m. lägre än närmast föregående år, resp. 2,7 och 2.8.

Ingen tillbyggnad av sommarstugan.

De klagomål fr. Dagmar Ekström i Stockholm anfört över avslaget på hennes ansökan om byggnadstillstånd för att bygga till en sommar stuga i Skummeslöv har ogillats av k. m:t.

Hotell Båstad

firar våren med dans Valborgsmässoafton. Dagligen serveras läckra vårmiddagar och vårsupéer.

I Båstad

hälsas vårens ankomst med traditionell tidig morgonkonsert i Pershög den 1 maj kl. 7.30 av den populära Båstads Musikkår. På aftonen är det dans med musik av Lennarts välkända dansorkester.

Ny ransoneringsperiod för kaffe

börjar i dag. Under den nya perioden, som varar t. o. m. 17 juni, gäller kupongerna B 282 och B 283 till kort B 22 samt kupongen B 184 till tilläggskort 157. Tilldelningen är oförändrad.

Brittiskt örlogsbesök i Halmstad i sommar.

Det engelska kadettfartyget H. M. S. Devonshire planerar, enligt uppgift ett besök i Halmstad under tiden 10—20 juni. Några närmare uppgifter angående besöket föreligger ännu ej.

Devonshire är en f. d. tung kryssare, som numera apteras till kadettfartyg. Devonshire som har 20 år på nacken, mäter 10.000 ton och bestyckningen utgöres av 2 st. 10 cm. kanoner samt luftvärn och 8 st. 53 cm. torpedtuber.

Besättningen torde uppgå till c:a 700 man.

FAMILJENYHETER

FÖDELSEDAGAR:

80 år

fyller i morgon fru Karolina Bengtsson, Värnen, Laholm.

Fru Bengtsson är född i Veinge. För 51 år sedan ingick hon äktenskap med hr Johan Bengtsson, och år 1902 tillträdde maken föreståndareskapet för kommungården i Trulstorp, varvid fru Bengtsson fick ledningen inomhus. Denna innehade hon i inte mindre än 36 år, o. hon skötte sysslan med ordning och reda, som alltid präglat hennes arbete. År 1938 avgick makarna med pension och är nu bosatta på Värnen. Fru Bengtsson är ovanligt pigg och kry för sin ålder och sköter sitt hem själv, städar, bakar och lagar mat precis som om hon inte vore mera än hälften så gammal. Gladlynt och trevlig är hon också, och många hyllningar kommer säkert henne till del från en stor vänkrets.

70 år

fyller i morgon fru Hilma Gunnarsson, maka till f. tingshusvaktmästare S. A. Gunnarsson, Ramshall, Veinge.

Fru Gunnarsson har alltid ägnat sig åt hemmet och de sina och har gjort sig känd som en duktig husmor, något som ofta kom till synes under de år, som hon hjälpte sin make i tingshuset i Laholm. Nu njuter fru G. och hennes make ett välförtjänt otium i sin villa på det vackra Ramshall. Hon är trevlig, glad och gästfri och en stor vänkrets, inte minst från Laholmstiden, kommer säkerligen att bringa sin hyllning på högtidsdagen, vilken hon tillbringar hos dottern Frida, gift med köpman David Svensson, Halmstad.

Skapa lycka och hemtrevnad genom MÖBELKÖP hos

Andréns Möbleringsaffär
Laholm.

70 år

fyller i dag landstingsman Sigfrid Svensson, Båstad.

Född i Lejeby av Laholms landsförsamling, kom han tidigt till Båstad, där han sedan oavbrutet vistats på sin fädernearvda gård. Han har varit landstingsman för bondeförbundet samt har varit ordförande i Bjäre härads vägstyrelse, och verkat i Båstads sparbank, i kommunalnämnden i Båstad och i Skandinaviska Bankens avdelningskontor samt har varit kommunalfullmäktig och nämndeman.

70 år

fyller i dag fru Matilda Hallbeck, maka till köpman Oskar Hallbeck, Sk. Fagerhult. Fru H. innehade under åren 1935—1942 tillsammans med en syster hotell Dahlsberg i Skånes Fagerhult.

SEXTIOÅRING.

Vägmästare
HJALMAR NORD, Laholm.

Sextio år fyller i morgon vägmästaren vid vägförvaltningen i Hallands län Hjalmar Nord, Såghuslund, Laholm. På jubilarens önskan inskränker vi oss till detta korta omnämnande.

60 år

fyller i morgon textilarbetare Mauritz Nilsson, Lagabro, Laholm. N. är född i Växtorp. I många år var han anställd å Laholms Kungsgård och är nu verksam å linfabriken i Laholm. Arbetsam och plikttrogen som Nilsson är, har han gjort sig synnerligen omtyckt av sina arbetsgivare. Inte mindre populär är han bland kamrater och vänner, och att dessa kommer att låta höra av sig på bemärkelsedagen, är givet.

50 år

fyller i dag fru Ester Mårtensson, maka till fiskhandl. Oskar Mårtensson, Båstad.

HYLLNINGAR:

— På sin 70-årsdag i går blev lantbrukare Axel Svensson, Majenfors, hjärtligt hyllad av släkt och vänner.

Han är född i Västra Haghult och emigrerade i början på seklet till Amerika där han vistades några år tills han för omkring fyra decennier sedan inköpte sin nuvarande gård i Majenfors. Svensson har alltid varit en duktig och arbetsam man, som med intresse och övertygelse hävdat böndernas rätt.

BEGRAVNING.

— I Markaryds kyrka har stoftet efter änkefru Ingrid Svensson, Ekhult, vigts till den sista vilan. Akten förrättades av kyrkoherde Ingemar Lindstam, som talade över ett biblelord. Vid graven talade sonen hr Robert Carlsson, Ekhult, till den bortgångna moderns minne och vidare hölls tal av landstingsman Algot Lundin. Vacker sång förekom och många blommor nedlades. Efteråt gavs middag på Turisthotellet i Markaryd.

Senaste nytt:

Abisko turiststation lagd i aska i natt.

ABISKO i dag. (TT)

Eld utbröt vid midnatt natten till fredagen i Abisko turiststation, vars huvudbyggnad inom kort var överfull. Stationen hade 70—80 gäster och var således fullbelagd. Provisoriska förläggningar kunde ordnas i järnvägsvagnar genom SJ:s försorg. Elden har sannolikt börjat i köksavdelningen, men orsaken är obekant. En del möbler och andra inventarier kunde föras i säkerhet. Stationen äges av Svenska turistföreningen och är dess största.

Hela huvudbyggnaden tillspillogavs. Vid ett tillfälle uppstod en explosion, troligen i en oljebehållare och höga lågor slog upp mot den ly sande himmeln.

Turiststationen var försäkrad för c:a 1 miljon kr.

Kontraktsprosten Johannes Persson In memoriam

I antiken brukade man tala om "genius loci", ställets ande eller platsens själ. Uttrycket är godtagbart även i nutiden, om man därmed menar den prägel, en verklig personlighet sätter på hem och verksamhetsområde. Därför står detta klassiska uttryck levande för sinnet, när man just återvänder från ett kondoleansbesök i Rånneslövs prästgård. Där mötte det stora tomrummet. Ty "genius loci", mannen, som med sitt friska väsen givit hemmet liv och med sin värdefulla själasörjargärning satt spår efter sig i församlingslivet är borta — ofattbart hastigt borta. I tisdags i full verksamhet, i torsdagens gryningstimma försvunnen bakom den förlåt, som skiljer tiden från evigheten. Budet härom framkallar bestörtning och utlöser vemod både bland ämbetsbröder och pastoratsbor. Ty kontraktsprosten Persson var en i sydhalländska bygder känd, aktad och avhållen man. Själv en bygdens son, var han förtrogen med dess skaplynne och gladde sig åt att få utföra sitt värv i nejder, som han väl kände från tidiga år.

Prosten Persson var en präst med det rätta herdesinnet. Han förkunnade ett rent och klart Guds ord, ej utan personlig stil och prägel. Han tog sin prästerliga uppgift på allvar. Han visste, att ämbetets glädje är förbunden med ämbetets ansvar. Åtskilliga komma att sakna honom såsom vägvisare till frälsning.

Men var Johannes Persson en värdefull präst, så var han ock en ovanligt levande människa, frisk, hurtig, glad, okonventionell, men med blick för var gränsen går mellan det okonventionella och det i djupare mening stillösa. Med sitt varma hjärta, sitt uppriktiga och soliga väsen och sin kärleksfulla umgängelse vann han många vänner både inom och utom kontrakt och pastorat. Såsom värd var han utomordentligt gästfri, såsom gäst mycket angenäm, såsom vän ytterligt hjälpsam och trofast. Han var en glädjespridare och tröstare, en av de gestalter, man är tacksam över att hava mött på sin levnadsväg.

Sölve Lindblom.

*

Prosten Johannes Persson, vilken som vi i gårdagens tidning omtalade var född i Veinge 1888, efterlämnar som närmast sörjande maka, dotter till framlidne prosten Johnsson, Värö, en son, pastor Caspar Persson, lärare vid läroverket i Halmstad, två döttrar, Britta, skolkörsläraarinna, Angelholm, och Kerstin, sjuksköterska, Visby, samt syskon.

20.000 kr. fanns i en gammal postilla

Systematisk skattsökning efter arv.

KONGSVINGER i dag. (TT— NTB).

Några arvingar i Övre Solör som skulle skifta boet efter ett par avlidna släktingar, letade förgäves efter den summa i svensk valuta, som de visste att den avlidna lämnat efter sig. Till slut satte de i gång en systematisk skattsökning. Skatten fanns i en gammal huspostilla mellan vars gulnade blad 20,000 kr. låg instuckna. Arvingarna fortsätter letandet i hopp om att finna mer undangömda pengar.

De ungerska lantarbetarna vill återvända

Trivs med Sverige men inte med språksvårigheterna.

STOCKHOLM i dag. (TT)

De ungerska lantarbetarna i Sverige, som med sina familjemedlemmar räknar över 1,000 personer, kommer nära nog undantagslöst att återvända till sitt land, omtalar Ungerns minister i Stockholm vid en pressmottagning på torsdagen. Vid en rundresa, som legationen företagit till de ungerska arbetarna, har man kunnat konstatera, att de i stort sett är till freds med förhållandena i Sverige och att de är nöjda med sina förtjänster men att de på grund av språksvårigheterna längtar hem till Ungern. Tidpunkten för hemresan är emellertid inte bestämd och förhandlingar i saken kommer att föras. Ungrarna kom till Sverige 1947.

På BIO

Skottorps biograf

visar på söndag en av Edvard Perssons bästa filmer, "Vart hjärta har sin saga", där man som vanligt får upp leva det perssonska gemytet, lyssna på hans visa och och njuta av ett vackert foto. En EP-film är alltid en pålitlig publikmagnet och det är där för säkert bäst att i tid förse sig med biljett. Se annons!

Växtorpsbiografens

söndagsprogram blir "Den siste mohikanen", som med nöje bör kunna ses av både ung och gammal. Bildsvepen är pampiga och huvudrollernas innehavare, Jon Hall o. Buster Crabbe, fina representanter för ungdomsbokens hjältar.

Vallberga biograf

ger söndag Wive-Films gla da musiklustspel "Blåjackor" med Nils Poppe, Anna-Lisa Ericson m. fl.

Centrum: Gatan.

I "Gatan" ges en variation på producenternas älskligstema: den hygliga flickan som gradvis förfaller och hamnar bland de protistuerade. I moralens och medkänslans namn får man tillfälle visa hur mycket raffel och erotik som helst. Av denna handling, där man kanske öffrat allt för mycket åt publiksmaken, har man lyckats göra en verkligt bra film, och man fäster sig vid en rikedom på briljanta detaljer.

Biograferna i Mästocka och Genevad

har om söndag på programmet den roliga Edvard Persson-filmen "Augustas lilla felsteg". Filmen spelas i Mästocka kl. 5 samt i Genevad kl. 8.

Markarydsbygden

Laholms Tidnings lokalredaktion, Markaryd, Villagatan.
Redaktör: SVEN B. JONSSON. Tel. 150.

GLÖM INTE KÖPA HEM

FILM

för vårsöndagarnas promenader.
Kameror, fotografiska art. och ramar i stor sortering.

Fotograf O. Träff

Tel. 104 MARKARYD Tel. 104.

Första Maj

Traditionsenligt **DANS** i Markaryds Folkets Park kl. 20—24.

CANDYS populära orkester.

Markaryds Soc.-dem. Arbetarekommun.

Markaryds miniatyrgolfbana

hålles öppen fr. o. m. den 1 maj: Vardagar kl. 9—22, helgdagar kl. 9—11, 12,30—22.

Allmänheten hälsas välkommen.

Viking Törnquist.

Markaryd hälsar våren välkommen.

Traditionsenligt kommer våren att hälsas välkommen valborgsmässoafton i Markaryds Hembygdspark där Hembygdsföreningen står för arrangemangen. Markaryds körsällskap kommer som vanligt att under kantor Adolf Adgårds ledning sjunga de välkända vårsångerna och talet till våren kommer att hållas av kyrkoherde Ingemar Lindstam, Markaryd. Högtidligheten börjar kl. 8.30 em och som vanligt är det fri entré.

Första maj blir det musik av Markaryds SDUK:s musikkår 17 man stark. Början göres i Timsfors och därefter kommer musikkåren att hälsa våren välkommen i kö pingen med glada toner. Det sedvanliga demonstrationståget utgår från Portvaktsstugan i Timsfors kl. 15.30 o. vid framkomsten till Markaryd hålles 1-maj-talet av redaktör Anton Johansson, Falköping. För första gången kommer SDUK:s musikkår att leda demonstrationen.

Markaryds kommunistiska arbetarkommun bjuder även de på första-majtal och demonstration. På kvällen blir det dans i Folkets Park och för musiken svarar Candys orkester.

S. Sunnerbo krets av SLU

har hållit möte i Björkbacken, Hornsborg, med mycket god tillslutning av medlemmar från alla avdelningarna.

Kretsens sommarting skall förläggas till Ekbacken, Markaryd lördagen och söndagen den 25—26 juni med föredrag, praktiska såväl som idrottstävlingar samt underhållning av samtliga avd. Den första programboken in om kretsen förelåg nu färdig och i en rapport från dess red., Nils Lindqvist, framkom att den efter omständigheterna utfallit till belåtenhet. Nästa kretsmöte skall hållas i samband med sommartinget lördagen den 25 juni.

Till Hornsborgs programlag riktades ett tack för dess prestationer vid programtävlingar i Växjö, där de representerade S. Sunnerbokretsen på ett mycket förtjänstfullt sätt.

Efter serveringar följde samkväm och det kamratliga och trevliga mötet avslutades med kamratkedja och nationalsången.

Körsångarna inom S. Sunnerbo SLU bildar kretssångkör.

Ett 25-tal körsångare från Hinneryds, Hamneda och Göteryds avdelningar har varit samlade i Traryd, där de under ledning av Sven Klaesson, Grimslöv, bildade en sångkör.

I samband med denna körsångarträff var på kvällen en kamratträff med kretsens SLU-are ordnad. Det 100-tal ungdomar, som samlats, bjöds på ett mycket trevligt program i form av sång, musik, deklamation o. ett första mycket lovande framträdande av kören. Efter serveringen blev det lekar och folkdanser, och att ungdomarna var nöjda med dagen kunde man inte misstaga sig på.

Folkets Park, Markaryd.

Valborgsmässoafton blir det ett förnämligt besök i Folkets Park då från tidigare besök välkända **Totty** Walléns orkester från Stockholm kommer att svara för dansmusiken och för scenuppträdande. Bl. a. får publiken höra Sveriges förnämste Be bop-pianist Arne Feldt, Sveriges Kalle Anka Ville Wallén och den välkände dragspelaren från radions "Vårat Gäng". Att det blir publikrekord på denna näst sista dansafton tar man för givet.

PREDIKOTURER

Markaryd: Högmässa kl. 11 kommunister Magnusson. Andaktsstund i Markaryds köping kl. 4, kh. Lindstam.

SLU

Ahla SLU-avdelning

har hållit möte i Lagagården. Ordf. Gösta Broberg, Lejeby, hälsade välkommen, samt förklarade mötet öppnat. Den ord. ordf. valdes till att leda kvällens förhandlingar.

Till programkommitté för två möten framåt utsågos följande: Lisa Persson, Ahla, Elsy Gunnarsson, Lejeby, Lisa Larsson, Ahla, Maja-Lisa Nilsson, Ahla, Karl Eric Fritzson, Lejeby, Sven Gunnarsson, Lejeby, Sven Gustafsson, Ahla och Tage Broberg, Lejeby.

En festkommitté för sommaren tillsattes och valda blevo: Inga Jönsson, Osarp, Carl Axel Svensson, Nyby o. Ingvar Bengtsson, Köpinge, med den sistnämnde som ledare.

Bland inkomna skrivelser föredrogs en ifrån Norra Höks krets av SLU, angående bussresan till SLU:s riksting i Falun den 19 juni. De som önskar deltaga i resan, skola anmäla sig till Sten Carlsson, Linghult, Veinge, tel. 42 a Mästocka senast d. 1 maj.

Mötet, som var talrikt besökt, avslutades av ordf. som tackade för visat intresse i förhandlingarna, varefter unisont sjöngs ett par sånger. Efteråt följde ett trevligt samkväm, med bl. a. filmförevisning.

I samband med mötet var protokoll- och referatskrivningstävlan anordnad med sex deltagare.

Hasslövs SLU-avd.

har möte i morgon kväll. Vid mötet, vilket är anordnat som "Pojkarnas afton" förekommer bl. a. samkväm med sketcher och musik. Alla SLU:are samt nya medlemmar hälsas välkomna.

Föredrag, teater, musik m. m. vid kommunaljubiléet i Växtorp

Lars Eliasson: Skolkommissionens förslag rymmer alltför mycket önsketänkande

Växtorps kommunalfullmäktige firade i går kväll sitt 30-årsjubileum efter ett omväxlande, väl sammansatt program. Det var musik, föredrag och underhållning av både allvarligare och lättare slag, och det var tydligt, att deltagarna i den trevliga festen var nöjda med vad som bjöds.

Till jubileet hade inbjudits nuvarande och tidigare ledamöter av fullmäktige med damer, och då fullmäktiges ordf. lantbrukare Erik Pettersson i Berg, höll sitt hälsningstal, hade drygt ett 100-tal personer tagit plats i bygdegårdens stora sal, där ett dukat kaffebord och friskt nyutslaget björklöv bidrog till att skapa feststämning, något som också bröderna Kräusel från Ängelholm gjorde med sin goda violin- och pianomusik.

En ny tidsepok står för dörren.

— Kommunalfullmäktige har nu ägt bestånd i 30 år här i Växtorp, sade hr Pettersson i sitt hälsningsanförande. Det är ju ingen lång tid, men det har dock hänt en hel del under denna tidsrymd. Det kan sägas, att detta jubileum hålles vid en väl vald tid. Just nu sker kommunsammanslagningen. Den berör ju icke direkt Växtorp, men den torde otvivelaktigt få sin inverkan även på vår kommun. En stor skolreform är planerad. Lägger vi till detta den omständigheten, att rösträtts- och valbarhetsåldern nu sänkts, skall vi finna, att vi nu står inför en ny tidsepok i det kommunala livet.

Vi har ej volat vidta några större arrangemang med anledning av detta jubileum. Med hänsyn till skattebetalarnas pengar blir det sålunda endast kaffe som serveras som lekamlig välfägnad. Men vi har även en del andlig spis att erbjuda, sade tal., som så redogjorde för kvällens program. Han slutade med att hälsa alla hjärtligt välkomna till festen och särskilt nämnde han därvid kvällens föredragshållare, sekr. Lars Eliasson, Stockholm.

LARS ELIASSON.

Kommunen bidrog till amerikabiljett åt livstidsfånge!

Nästa talare var f. kommunalordföranden Ernst Gyllensvärd, som lämnade en del intressanta glimtar från det kommunala livet i Växtorp från 1840 fram till våra dagar.

Av en gammal kassa- och räkenskapsbok med början 1840 rörande fattigvården framgår att utgifterna i kontanter belöpte sig till 111 riksdaler, omtalade hr Gyllensvärd bl. a. Någon egentlig utdebitering synes ej ha förekommit. Under denna tid sorterade fattigvården under kyrkan, ett förhållande som ägde bestånd fram till den nya kommunalförfattningen 1863.

Då man jämför kostnadsökningarna från denna tid till våra dagar, häpnar man. Några siffror: Det kontanta understödet var 1870 kr. 310 och utgifterna för bortackorderade personer var 226 kr. Tio år senare var dessa siffror 276 och 282, år 1890 resp. 703 och 206, år 1900 703 och 199. År 1925 var kostnaderna för fattigvården uppe i 13.000 kr.

Utdebiteringen var 1870 kr. 1.504, 1890 kr. 2.700, 1910 kr. 12.700 och 1925 kr. 38.000.

Den första kommunalstämman med socknen hölls i sockenstugan den 23 jan. 1863.

Ett försök att få järnväg genom Växtorp.

Gamla protokoll visar bl. a. att man 1877 behandlade en framställning om bidrag till en hamnanläggning vid Lagans utlopp. Följande år beviljades 50 kr. i bidrag till en livstidsfånges biljett till Amerika!

År 1881 beslöt man teckna 25.000 kr. i en järnväg Hälsingborg—Halmstad på villkor, att järnvägen skulle gå genom Stavershultsdalen. 1883 beslöt man uppföra ett nytt fattighus för 3.000 kr. 1884 beslöt man anslå medel till ombyggnad av landsvägen över Hallandsås samt för vägen Växtorp—Hishult. Men beslutet överklagades och blev också upphävt.

År 1919 infördes kommunalfullmäktigeinstitutionen. Det var en nyttig reform. Den första tiden valdes ledamöterna med en gemensam lista, som uppsattes efter överenskommelse mellan de olika partierna. Men det systemet höll inte. De olika meningsriktningarna började gå till val med olika listor. I fullmäktige har emellertid inga trånga partihänsyn gjort sig gällande. Alla har arbetat med kommunens bästa för ögonen, och samarbete har för det mesta förekommit.

Tal. slutade sitt intressanta anförande med att utbringa ett fyrfaldigt hurra för Växtorps kommun och det hurrades också med friskt humör.

Lars Eliasson: Skolförslaget oklart på flera punkter.

Så höll sekr. Lars Eliasson ett med stort intresse åhört föredrag om den plan för skolväsendets ordnande, som skolkommissionen nyligen framlagt. Hr Eliasson, som själv varit medlem av kommissionen, gav en kortfattad men klar o. tydlig redogörelse för förslaget, som han även utsatte för en skarp kritik på vissa punkter.

— Skolkommissionens förslag syftar till att ge det uppväxande släktet en bättre skolundervisning, en undervisning som blir likvärdig inte bara för de olika begåvningstyperna utan som också skapar likvärdighet i skolstandard mellan landsbygd och tätorter, sade tal. bl. a. Vi får inte glömma, att vi behöver ett rikare kulturliv på landsbygden, och en förbättrad skolunderbyggnad spelar en viktig roll för att vi skall komma dithän. Landsbygden får inte bli ett slags kulturellt naturreservat. Landsbygden tjänar inte på en sämre skola. Levnadsstandarden är högst, där skolstandarden står högst.

Det kostar mycket pengar.

Skolreformen kommer emellertid att kosta mycket pengar. Merkostnaden har beräknats till 400 miljoner kronor per år. Reformens genomförande betyder, att antalet lärare måste ökas kraftigt och vidare, att många nya klassrum måste inrättas. Skolkommissionen är ganska optimistisk beträffande möjligheterna att inom den närmaste tiden realisera reformförslaget. Jag för min del tror emellertid icke, att det skall kunna genomföras förrän om tidigast 20 år. Skolkommissionen är angelägen att påpeka, att investeringar i ungdomens utbildning är räntabla pengar. F. ö. måste det beaktas, att tillströmningen till realskolor och andra utbildningsanstalter kommer att öka även om icke reformen genomföres, och de nuvarande kostnaderna för undervisningsväsendet kommer således ofrånkomligen att stiga under alla omständigheter.

Skolreformen är ingen partifråga.

Det finns mycket som man är glad över i skolförslaget, men det finns också platser, där man måste sätta större eller mindre frågetecken. Det är en reform, som måste övertänkas o. genomdiskuteras. Glädjande är, att reformförslaget icke är en partiskiljande fråga. Av allt att döma får vi räkna med ett principbeslut vid 1950 års riksdag. Enligt min mening ryrmmer förslaget allt för mycket önsketänkande. Jag är skeptisk beträffande möjligheterna, att reformförslaget skall kunna ge landsbygden skolor som är likvärdiga med städernas. Det blir svårt att på landsbygden ordna den yrkesundervisning, som skolan avser att meddela åt de ungdomar, som väljer den praktiska linjen. Beträffande yrkesutbildning för jordbrukare vore det nog riktigare, att meddela denna först vid mognare ålder sedan de unga några år deltagit i jordbruksarbete och icke såsom nu föreslagits i direkt anslutning till den övriga skolundervisningen.

Man får också beklaga, att skolkommissionen icke framlagt ett alternativt förslag, t. ex. förslag till en 8-årig skola med generösa stipendiemöjligheter. Alla är vi eniga om att vi vill ha en förbättrad skola, men kommissionens förslag behöver på flera punkter diskuteras ytterligare för att man skall kunna komma fram till den lyckligaste lösningen.

Teater- och filmvisning.

Tal. avtackades med en kraftig applåd. Därefter blev det kaffeservering, och kaffet dracks under det bröderna Kräusel underhöll med musik. Nästa punkt på programmet var en teaterpjäs, vilken författats av lantbrukare Johan Sjunnesson och getts namnet "För trettio år sedan". Den skildrade det första kommunalfullmäktigesammanträdet o. de konsekvenser detta fick för en person, som hedrades med ett suppleantuppdrag i en institution. Huvudrollerna spelades av lärare P. Nordström, handelsföreståndare Ivar Karlsson, kommunalnämndsordf. Axel Andersson, fru Edla Karlsson, målarmäst. Gottfrid Carlson och lantbrukare Levin Pettersson, och alla skötte sig bra, mycket bra t. o. m. Pjäsen väckte också stormande jubel bland åhörarna.

Till sist blev det filmvisning. Två smalfilmer visades. Den ena handlade om mödrahjälp och barnavård och den andra om barnuppfostran.

Östra Karup

Kommunalfullmäktige

hade i går sammanträde under ordförandeskap av Tage Svensson. Kommunens samtliga räkenskaper jämte revisionsberättelserna godkändes. Till två ledamöter av civilförsvarsnämnden beviljades ett dagtraktamente av 15 kr. för bevistande av kurs i Laholm.

Beslöts anställa arkitekt Yngve Alvå, Halmstad, som byggnadskonsulent i kommunen. Att undertecknа borgensförbindelser för egnahemslån utsågs Tage Svensson och Erik G. Nilsson.

Till huvudmän i Karups sparbank valdes för 1950—54 Birger Johansson och Bernhard Bengtsson.

Bordlagda ärendet om upplåtande av tältplats inom kommunen avslogs. Vidare beslöts att inköpa ett ex. av Hallands hembygdsförbunds årsbok till vardera skolan och kommunbiblioteket.

Beslöts att hos länsstyrelsen anhålla om tätbebyggelse å viss del av tomtområdet Djäknebol n:r 1 och fastställelse av byggnadsplan för detsamma. Innehavarinnan av pensionat Tallgården, Rivieran, beviljades att under tiden 1/6—31/8 utskänka pilsner till spisande gäster.

Laholms IF mot Sk. Fagerhult.

Intressant vänskapsmatch på söndag.

På söndag vilar som bekant båda laholmslagen från seriespel och LIF tar tillfället i akt att utkämpa en träningsmatch före de fyra hektiska slutmatcherna i serien, och som motståndare har man inbjudit Skånes Fagerhults IF.

Gästerna, som blir en ny bekantskap för laholmspubliken, spelar i Skåneserien div. III där man belägger en av topplaceringarna. Laget är känt för att spela vacker fotboll och får säkerligen visa sitt allra bästa om segern skall bärgas. LIF och Skånes Fagerhult möttes före seriestarten i fjol i Skånes Fagerhult, då resultatet blev oavgjort 3—3 efter en spännande och bra match. Sk. Fagerhult har många verkligt bra spelare i sitt lag, och särskilt målv. och centern lär vara lovande förmågor.

För att inte kollidera med Halmias match i Halmstad och 1:a maj-demonstrationen har matchen förlagts till förmiddagen. Kl. 10.30 blir det avspark.

SKOTTLAND SLOG FRANKRIKE.

Skottland besegrade på onsdagen Frankrike med 2—0 i en fotbollsmatch i Glasgow inför 130,000 personer. I halvtid ledde Skottland med 1—0. Båda målen tillverkades av Steel.

DOMARELISTA 1 maj.

Laholms I. F.—Skånes Fagerhult: Rune Nilsson, Laholm.
Hishults AIS b—Knäreds IK. b: Hugo Nilsson, Växtorp.

Laholms B. K.

Junior- och pojklagsspelarna samlas vid skolan i kväll kl 18.15 för träning. Tränare ledr.

Laholms I. F.

Gymnastik i kväll: Juniorer kl. 18, seniorer kl. 19.

Knäreds I. K.

Träning i kväll kl. 19 å idrottsplatsen.

Hishult

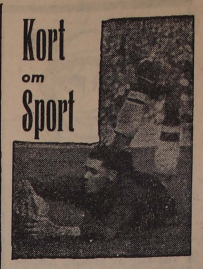
Hishults skoldistrikt.

Folkskoleinsp. Ragnar Wallin har till domkapitlet överlämnat en ansökan från Hishults skoldistrikt om medgivande av vissa smärre avvikelser från i undervisningsplanen för rikets folkskolor angivna tim- och kursplaner.

I Hishults skoldistrikt upprätthålles folkskolor av såväl B 1 som B 2 formen. Sjunde klasserna i dessa skolor äro sammanslagna till en gemensam läraravdelning, anordnad enligt A-former. Denna anordning medför att B 1 och B 2-skolornas tim- och kursplaner i vissa avseenden komma att avvika från de i undervisningsplanen angivna för motsvarande skolformer.

Med anledning av skolstyrelsens ansökan hemställer inspektören att domkapitlet måtte tillstyrka följande avvikelser, nämligen att för den särskilda sjunde klassen tillämpas tim- och kursplanen för sjunde klassen av A-formen. Vidare att i tim- och kursplaner för B 1 och B 2-skolorna skola utelutas dels timplanen för sjunde klassen, dels de kursmoment, vilka avse sjunde klassen, dels ock de kursavsnitt som för klasserna 5—7 ingå i tredje årets kurs och förekomma i sjunde klassens kurs i skola av A-form. För klasserna 5—7 i B 1 och B 2-skolorna skola tillämpas en 2-årig kursväxling, varvid bör iakttagas, att sådana moment ur tredje årets kurs, vilka icke ingå i sjunde klassens kurs av A-form, skola överföras till andra årets kurs.

Kort om Sport

BROR ANDERSSON I LANDSLAGET.

Bror Andersson är en prima idrottsman och har en del goda boxareegenskaper, men som landslagsman och ev. EM-man väger han i dubbel bemärkelse för lätt, skriver sign. Inman i SDS. Vi har en fighter av klaraste vatten i "Silver-Gunnar" Nilsson. Dumt av förbundet att inte låta honom vara med mot dansken, även om han åter skulle få på huden av Erik Jensen! Gunnar Nilsson kan bli ett svenskt trumfkort i Oslo, medan Bror Andersson aldrig blir det. Varför? Har någon t. ex. sett Bror Andersson slå ett hårt slag eller en rejäl knockout? Han är upprirktigt sagt mest en "teknisk och rutinerad boxningsundvikare".

Att han kunde vinna över den gode belgaren Kloeck vid Europahjälpens tävlingar i Halmstad måste ha varit ett mycket gott verk av — de svenska domarna.

LONDON RISADES FÖR DÅLIGA ARRANGEMANG.

Den franske delegaten Armand Massard riktade vid IOK:s sammanträde i Rom en skarp kritik mot arrangemangen vid olympiaden i London förra sommaren. Det var särskilt tre punkter, som Massard kritiserade. För det första transportorganisationen i London, som han förklarade vara ordnad så dåligt, att inte ens idrottsmännen hade möjlighet att ta sig fram ordentligt till de olika tävlingsplatserna. Vidare riktade han anmärkningar mot den film, som sammanställdes över spelen. "Den utelämnade många grenar av intresse och var på det hela taget mycket dålig". För det tredje anmärkte Massard på förmedlingen av resultatet och andra nyheter till journalisterna.

ETTHUNDRANITTIO UPPVISNINGAR UNDER LINGIADEN.

Underhandlingar har länge förts mellan Lingiadens organisationskommitté och Sovjetunionen samt länderna bakom järnridån. På onsdagen förelåg emellertid anmälningar om deltagande från Jugoslavien, Tjeckoslovakien, Bulgarien och Polen, som det blir i form av trupper eller enbart officiella delegater vid kongressen i fysisk fostran än ännu icke klart. Organisationskommittén avväktar i veckan svar från Sovjet, Bland nya längväga anmälningar i Lingiaden med onsdagens post märks Guldkusten och Abessinien samt Franska Indokina. När Lingiaden är slut kommer sammanlagt 190 uppvisningar att ha getts, därav 22 utomhus och 168 inomhus.

SJU MÄSTARE FAR RESA TILL ISTANBUL.

Brottningsförbundets verkställande utskott tog på onsdagen ut det lag som skall representera Sverige vid Europamästerskapen i fristilsbrottning i Istanbul 3—5 juni. Uttagna blev från flugvikt: Bengt Johansson, Hallsberg, Kurt Pettersén, Borås, Olle Anderberg, Eskilstuna, Gösta Frändfors, Stockholm, Per Berlin, Eskilstuna, Axel Grönberg, Stockholm, Viking Palm, Västervik, och Bertil Antonsson, Trollhättan.

RYSKA FÖRBATTRADE DISKUSREKORD MED 5 meter.

Internationella idrottsförbundet har enligt Tass som officiellt världsrekord i diskus för damer godkänt ryskan Nina Dumbadses 53,25 meter. Hon nådde det resultatet i Moskva den 8 augusti i fjol. Det gamla rekordet, som innehades av tyskan Gisela Mauermayer, löd på 48,31 och sattes 1936.

CANADENSARE HIT SOM TRÄNARE I ISHOCKEY.

Tack vare att ishockey-VM i vintras gick så fint ihop ekonomiskt, har Ishockeyförbundet kunnat förverkliga en länge närd önskan att anställa en canadensare som tränare åt landslaget. Valet har fallit på Frank Trottier från Ottawa. Engagemanget gäller i första hand tiden den 1 oktober 1949—1 april 1950.

KLART FÖR NISSE ANDERSSON.

Den svenske tungviktsboxaren Nisse Andersson skall slåss mot walesaren Johnny Williams i en match på åtta ronder i London den 2 juni. De skall mötas i en förmatch till kraftmätningen mellan Bruce Woodcock och Freddie Mills.

Tre unga män från Laholm svårt skadade vid motorcykelolycka.

KÖRDE OMKULL I NYBY I GÅR KVÄLL.

En svår motorcykelolycka, vars utgång ännu inte kan förutses, inträffade vid 21-tiden i går kväll i Nyby, Laholm. Tre unga män i 20-årsåldern, som färdades på en motorcykel, körde därvid omkull och blevo svårt skadade. Två av dem fördes till Halmstads lasarett och den tredje till Laholms sjukstuga.

Motorcykeln, en större sådan, som ägdes och troligen också framfördes av Lars Eriksson, boende i Gamleby, Laholm, var på väg söderut. Troligen framfördes den med stor hastighet. Strax utanför lantbr. Ludvig Perssons fastighet körde den plötsligt omkull, men själva händelsen har inte observerats av någon. Den hade omedelbart innan passerat en parkerad lastbil och det verkar som om föraren mist kontrollen över cykeln, så att den girat in mot kanten på cykelbanan och därefter gått omkull.

Textilarbetaren Axel Andersson hade omedelbart innan sett motorcykeln, som passerat honom och strax efter hörde han ett kraschande ljud samt såg en eldkvast. Han skyndade snabbt till platsen dit även snickaren Gunnar Eriksson, som befann sig i närheten, också begav sig. På olycksplatsen mötte dem en hemsk syn. Två av cykelns passagerare låg vid högra vägkanten i cykelns färdriktning och den tredje mitt på vägen i en stor blodpöl. Motorcykeln hade gått över högra gångbanan och mot ett staket. Den var svårt ramponerad. På vänstra sidan i cykelns färdriktning stod en lastbil och det kan tänkas att motorcykelns förare inte observerat denna förrän i sista stund och så gjort en gir åt höger med påföljd att han förlorat herraväldet över maskinen.

Huruvida motorcykelns framring punkterat innan olyckan eller när cykeln gick emot kanten på cykelbanan är ännu inte utrett. De tillskyndande personerna tillkallade omedelbart droskbil och i denna fördes de skadade till Laholms sjukstuga, där en av dem, Carl Gustav Johansson, fick kvarstanna för vård. De båda andra, motorcykelns ägare och förare, Lars Eriksson och den ene passageraren Ingvar Detlofsson, bördig från Edenberga, remitterades till Halmstads lasarett. Båda voro svårt skadade och hade ådragit sig hjärnskakning samt voro vid ankomsten till Halmstad medvetslösa. Johansson, som fick stanna kvar i Laholm hade brutit ena armen och fått en hjärnskakning.

Från Halmstads lasarett meddelas att båda äro svårt skadade.

Två av de skadade sanslösa ännu i dag på morgonen.

Av de tre pojkarna är Lars Eriksson anställd på lantmäterikontoret i Laholm, Ingvar Detlofsson på Konsum, Laholm, och Karl Gustav Johansson, som är bördig från Halmstad, är anställd hos Docks bilverkstad.

Enligt vad Laholms Tidning inhämtat var de båda svårast skadade, Detlofsson och Eriksson, fortfarande sanslösa i dag på morgonen. Detlofsson verkade dock icke så svårt skadad. Doktorn kunde icke finna annan skada än ett mindre sår i bakhuvudet. Eriksson tillstånd var betydligt allvarligare. Huruvida fara för livet föreligger kan inte sägas ännu.

Majdemonstrationen 60-årsjubilerar i år

1 maj-firandet var ursprungligen ett svenskt uppslag

När socialdemokratiska partiet och fackföreningsrörelsen i år marscherar upp till 1 maj-demonstration, är det 60:de gången arbetarrörelsen begär denna hävdvunna ceremoni. Det var nämligen 1889, som dåvarande Andra internationalen gav ut parollen om 1 maj som en arbetarnas internationella demonstrationsdag, och 1890 började de regelbundna 1 maj-demonstrationerna världen runt.

Sverige torde vara ett av de mycket få länder, där demonstrationen ägnat dess hällits regelbundet. I länder som Tyskland, Italien, Danmark, Norge, Belgien, Frankrike o. s. v. blev det ju ett avbrott i traditionen under de år då fascister och nazister behärskade större eller mindre delar av Europa.

Något som låter som en saga men likväl är ett faktum är, att uppslaget till regelbundna demonstrationer kommit från Sverige. Redan 1889 diskuterades saken inom Stockholms möbelsnickeriarbetareförkovring, och vid Socialdemokratiska arbetarpartiets konstituerande kongress år 1889 förelåg en motion från möbelsnickarna, vilken antogs av kongressen.

De första åtgärderna för att icke säga åtiondenas, demonstrationer hade icke samma stränga partipolitiska prägel som fallet är i våra dagar. Majparollerna var ju också andra — man demonstrerade för allmän rösträtt, begränsad arbetstid och andra reformer, vilka även liberaler och frisinnade ivrade för. Detta är förklaringen till, att bland dem som medverkade som talare vid de första majdemonstrationerna märkes borgerliga radikaler såsom Fridtjuf Berg, bottenskoleidéns fader, David Bergström, Sveriges förste civile "krigsminister" och J. L. Saxon, den outtröttlige kämpen för hembygd, nykterhet och vegetarianism.

Från Helgeandsholmen

Riksdagen får tydligen en ansträngande månad om den skall hinna sluta vårarbetet den 31 maj, som ju meningen är. Många befara att man tagit sig vatten över huvudet genom denna avkortning. Inte minst ansträngande blir det för stenografer och andra protokollskrivare. För att inte tala om utskotten och deras sekreterare. Uppenbarligen kommer det att bli fråga om att utnyttja möjligheterna till bordläggning till höstriksdagen av vissa propositioner. Särskilt lär det nyss avlämnade förslaget till utvidgad expropriationsrätt därvidlag befinna sig i "farozonen". Och det är ju en fråga som bör kunna utan större våda uppskjutas. Men herrar statsråd äro givetvis inte glada åt dylika uppskov, så man vet inte hur det går.

I andra kammaren avverkades vid onsdagens plenum en hel rad ärenden, som inte medhunnos till påskferiens början. Bland dem var motionen om gift kvinnas rätt att använda sitt flicknamn. Den rättjen praktiseras redan i avsevärd utsträckning inom vissa kretsar och särskilt inom författare-, teater- och konstnärvärlden liksom av kvinnliga politiker. Ett exempel i det senare avseendet är statsrådet Karin Kock, numera gift Lindberg. Ett annat motionären fru Gärde-Widemar. Första lagutskottet hade också behjärtat damernas önskemål och tillstyrkt en utredning i saken. Första kammaren avslog emellertid redan före påsk utskottets förslag och nu följde andra kammaren exemplet.

Beslutet föregicks av en animerad debatt. Motionären fru Gärde-Widemar kämpade som ett litet lejon för sin och andra fruars rätt att använda endast fadersnamnet om de så önskade. Hon assisterades av kavaljererna Fagerholm (h) och Rylander (fp) medan herr Pettersson i Ersbacken (bf) och Hedlund i Östersund (s) tyckte att det var onödigt att utreda och lagstifta ju damerna redan utan olägenhet praktisera det föreslagna namnbruket. Ersbacken citerade under allmän munterhet Carl Larssons bekanta replik till de omgifta stockholmsherrarna: "Här kommer ni alla med nya vackra fruar, men jag har bara min gamla Karin'. Och hr Hedlund var nog ofin att fråga fru Gärde om hon varit angelägen att använda sitt flicknamn om hon t. ex varit gift med exempelvis en överste Leijonstål. Och så slutade han med att citera Tegnérs: "Yrs ej av fädrens ära, envar har dock blott sin." Det blev 85 röster för motionen och 106 emot.

Bataljen följdes från läktaren av en rad av motionärens meningsfränder, som efteråt gåvo uttryck för sin harm och besvikelse över de förstockade karlarna. En av damerna hade rått förirra sig i riksdagshusets korridorer och sporde andrätt kronikören hur hon skulle komma ut "ur denna förfärliga labyrint". Vartill svarades, att det nog inte var så svårt att komma ut ur riksdagen, värre var det att komma in...

Även andra kammaren antog nu förslaget om ordningsstadga. Den mest omstridda punkten gällde om replikerna skulle begränsas till 6 minuter eller utsträckas till 10. Det blev 6, vilket bör räcka. På 10 minuter hinner ju en "maskintalare" haspla ur sig ett helt föredrag. Och skall så ett statsråd eller annan debattör också använda 10 minuter till genmäle på genmälet, så måste det leda till ändlösa dispyter till förfång för andra talare. Utskottsordföranden hr Hallén betecknade den utsträckta replikrätten — förut har det varit bara 3 minuter — som en Lex Ohlin. Den sistnämnde har nämligen ansett 3 min. vara för kort tid för hans dispyter med hr Wigforss.

Som ett stadium till den snart väntade debatten om reformering av valsättet behandlades på onsdagen en bondeförbundsmotion om ökad representation för de folkrika valkretsarna. Dessas mandatantal minskas ideligen till förmån för Stockholm och Göteborg m. fl. kretsar, som gynnas genom folkflykten från landsbygden, det stora antalet mantalsskrivna utlänningar m. m. Det blev förstås avslag trots att den föreslagna ordningen tillämpas i både Danmark och Norge samt vid val till kyrkomötet i Sverige. Nu får man se hur det går med frågan om valmetoden. KU lär ha tillstyrkt en utredning i anledning av de motioner som framburits från bondeförbundet och folkpartiet och som skulle medföra en rättvis representation i förhållande till röstsiffrorna och göra karteller överflödiga.

N—r.

Glöm ej förnya Eder månadsprenumeration på Laholms Tidning

Pris kr. 2:05

Kraftverk utan människor framtidsprojekt i Lule älv

STOCKHOLM (TT).

Ett kraftverk utan människor — det är en för vårt land ny idé som Vattenfallsstyrelsen kan komma att förverkliga genom ett projekt att bygga ut Ligga-forsen i Luleälven, en mil nedströms Harsprånget, omtalar generaldirektör Åke Rusck för Sv. D. Projektet ingår i en reservinvesteringsplan, som gjorts upp med tanke på en ev. arbetslöshetsperiod.

Den 320,000-voltsledning som byggs för Harsprånget är tillräcklig även för krafttransporten från Ligga och vår tanke är nu att man skulle kunna utnyttja det stora samhället vid Harsprånget — där 2,000 människor bor — även för Ligga-bygget. Den blivande personalen där, enligt våra planer ett tiotal familjer, skulle bo i Harsprångsstaden, och själva kraftbygget skulle alltså ligga utan någon bebyggelse i närheten. För dess drift skulle endast en eller två personer svara i varje skift, I Canada vet jag att man i något fall gjort liknande arrangemang men aldrig här hemma tidigare. Vad man vinner är ju framför allt inbesparade kostnader för bostadsbyggen, men dessutom innebär en ökad koncentration möjligheter till större trivsel för dem, som skall stanna kvar för att sköta driften vid de båda stationerna där uppe i ödemarken.

Liggabygget torde kunna påbörjas tidigast 1951—52 men kan också dröja längre, beroende på utvecklingen av kraftbehovet. Enligt planerna skulle Ligga kunna ge oss cirka 74 milj. kwh per år och kostnaderna torde bli drygt 50 miljoner kronor.

Nobelstiftelsen 50 år

STOCKHOLM (TT).

Nobelprisen utdelas för femtiondegången nästa år, och en redaktionskommitté med Anders Österling i spetsen håller nu enligt DN på att förbereda en omfattande minneskrift där nobelstiftelsens utveckling och prisens fördelning och betydelse för forskningen kommer att belysas av en rad auktoriteter på olika områden. Minneskriften avses utkomma i samband med utdelningen av 1950 års nobelpris.

Sverige illa rustat att möta hård konkurrens

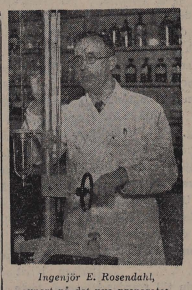
Förslitna maskiner svårt handikap i kapplöpningen efter kunder

STOCKHOLM

När vissa ransoneringar avvecklas tyder detta på att varutillgången så skickeliga börjar svara mot efterfrågan, åtminstone på vissa försörjningsområden, påpekar SHSO:s förbundsorgan Hantverk och Småindustri i sitt senaste nummer.

...med upphov den säljarens ...stället, som är utmärkande för ...bristläge. Det blir armbågsrum för konkurrens, och konkurrens betyder att det för näringslivet gäller att ha "krutet torrt", att kunna hävda sig både i fråga om kvalitet och priser. Men hur skall vi i Sverige i nuvarande situation kunna rusta oss för att möta den skärpta konkurrens som är på väg, när den förnyelse av företagens maskin- och verktygsutrustning som är behövlig för att vi skall kunna hävda oss på grund av importbegränsningen inte är möjlig?

Enbart verkstadsindustrin skulle behöva importera maskiner ytterligare ca 50 miljoner kronor för att hjälpligen kunna ersätta föråldrade och förslitna maskiner, och från det hållet har framhållits att "en betydande kapitalförtäring i form av bristande underhåll och bristande förnyelse av samhällets kapitalutrustning pågår". I längden betyder detta starkt försämrad internationell konkurrensförmåga. Samma fast kanske ännu mer påtagliga svårigheter rapporteras från småföretagarehåll. Reparationsverkstäderna saknar reservdelar, i allmänhet saknas viktiga verktyg och arbetsmaskiner och att tillverka dessa redskap i Sverige är i de flesta fall rätt ekonomiskt. Sammantagna betyder småföretagen så mycket för det svenska folkhushållet, att det skulle medföra allvarliga olägenheter om deras funktionsduglighet nedsattes. När konkurrensen sätter in får vi möta den både på världsmarknaden och här hemma. Vi måste vara väl rustade på alla avsnitt av produktionsfronten.

Ingenjör E. Rosendahl, expert på det nya preparatet.

Darren, bladlöss!

Krigsförklaring mot trädgårdens fiender

Trädgårdsodlarnas värsta fiender, bladlössen, ullössen, spinnkvalster, stritar och vad de nu allt heter, kommer att få det bistert inom en snar framtid... Genom beslut i konseljen har nämligen Kungl. Majit nu fastställt föreskrifter för tillverkning och försäljning av insektsutrotningsmedel, vari ett ämne med det invecklade namnet dietylparanitrofenyltiofosfat ingår.

Beslutet inne är att landets trädgårdsodlare nu fått ett nytt och mycket effektivt vapen mot trädgårdarnas även mest svårutrotade skadeinsekter. "E 605" eller Parathion, som medlet för kortheten skull benämnts i Sverige, har under omfattade provningar vid Statens Växtskyddsanstalt visat sig ha en genomträngningsförmåga som i vissa fall överträffar såväl DDT-preparaten som nikotinet.

"E 605" har under olika namn tillverrats utomlands och importerats till Sverige mot svårtkomlig valuta, men nu är en svensk tillverkning i gång och länge skall det inte drröja förrän landets behov kan tackas utan import.

Lantbruksnoteringar

Vid Hörbymarknaden

i går utgjorde tillförseln av smågrisar omkr. 300, och samtliga såldes. En del gick till Norrland. Noteringen blev oförändrad och var för större 68—70, medelstora 60—67 samt för mindre grisar 50—59 kr.

Veinge

Veinge yrkesskolor

har utställning av elevarbeten i mellanskolan lördag och söndag, som framgår av annons. Årsavslutning äger rum å Veinge hotell tisdag.

Gynna De Blinda! Köp Blindarbeten!

Bön för småfåglarna vid Smålandsstenar. Tre amanuenser i Lund ber för småfåglarna vid Smålandsstenar och för de andra djuren, som bygga och bo i denna trakt. På tisdag i nästa vecka skall nämligen ett område här på 150—200 hektar läggas under eld, och man befarar, att småfåglarna kommer att stryka med. I fjor drog en tromb över Västbo härad, varvid träden kring Smålandsstenar knäcktes som tändstickor på en sträcka av omkring fyra mil. Värden för flera hundratusen kr. gick till spillo på några korta minuter. Nu ämnar man sätta eld på all bråten och därefter plantera ny skog. Området, där tromben dragit fram, har blivit ett eldorado för djurlivet, och de tre amanuenserna i Lund anser, att tidpunkten för vårstädningen uppe i smålandsskogarna är fel vald. Varför icke i stället höststäda? Då hade äggen varit kläckta och ungarna flygfärdiga.

Infanteriet skall slippa marschera. De operativa enheterna skall bli smidigare och förbandens eldkraft skall ökas, enligt de organisationsändringar som chefen för armén föreslår. Infanteristerna skall slippa marschera utan få cyklar och en stor del av de hästanspända kärrorna skall ersättas med motorfordon.

Våxtorps största industri - en filial till Wallbergs.

TJUGUSJU SÖMMERSK OR SYSSELSÄTTAS.

Att kalla Wallbergs Fabriks-AB:s filialföretag i Våxtorp för denna orts första industri, är kanske inte fullt riktigt, och om vi säger att det är Våxtorps första industri för kvinnlig arbetskraft, så är det mera med sanningen överensstämmande. Ty dels har Våxtorp ett par snickerifabriker och ett cementgjuteri och dels kan man ju räkna med att Vallåsens torvmosse när denna var igång också var Våxtorps största industri.

Men i fjol kom den kvinnliga industrin till Våxtorp. Wallbergs Fabriks AB i Halmstad inrättade då en filial och denna inrymdes i en större barack, vilken i sin tur är beläget på ett område, som kommunen förvärvat och där bl. a. idrottsplatsen skall förläggas.

Utvändigt ser inte "fabriken" så mycket ut för världen, bara en stor barack, men invändigt är den trevlig och trivsam. Längs med väggarna finns ett flertal stora bord och vid vart och ett av dem är en flicka i färd med att granska och laga på en större tygräcka. Vad man omedelbart frapperas av är den absoluta tystnaden — inte en enda maskih av något slag för oväsen, och det är ju faktiskt absolut unikt för att vara en fabrikslokal. Men så är alla flickarna också enbart sysselsatta med att granska och laga de vävnader, som Wallbergs i Halmstad väver och till det behövs ju inga maskiner.

— Driften sattes igång den 26 september i fjol, så att vi har ju inte hållit på så länge, berättar föreståndarinnan frökeh **Inga Olsson** för Laholms Tidning. Orsaken till att denna lokal förlades till Våxtorp var givetvis svårigheten att få kvinnlig arbetskraft i Halmstad. Här går det betydligt bättre, vi sysselsätter just nu 27 flickor och flera finns det plats för i mån av behov. Arbetet sker efter timpeng men det är visst meningen att vi skall försöka med ackord, slutar fröken Olsson.

Det är säkerligen ingen svårighet att få folk i den ljusa och trevliga lokalen i Våxtorp — den upplyses av lysämnesrör med dagsljusbelysning och dessutom finns det stora fönster i taket. Arbetet ser ut att vara nätt och trevligt, och det störes som sagt inte av något maskinbuller.

Cel.

Predikoturer

Laholm 10 hgm., 11,15 söndagsskola, adj. Bergman.
Skogaby 13 hgm. adj. Bergman.
Veinge 13 hgm. komm. Rydén.
Tjärby 10 hgm. komm. Rydén.
Mästocka 10 hgm. m. nvg. kh. Ljung.
Knäred 10,30 hgm., 13 barngdtj. kh. Eriksson.
Ekernahults skola kl. 15 gdtj. kh Eriksson.
Hishult 10 söndagsskola, 13,30 hgm. kh. Gustafson.
Rånneslöv 9,30 hgm.
Ysby 13,30 hgm.
Hasslöv 9,30 hgm. kh. Hallind.
Växtorp 12,30 barngdtj., 13,30 hgm. p. Bastholm.
Fladalts skola 10 barngdtj., 13,30 gdtj. p. Bastholm.
Östra Karup 11 söndagsskola, 13 hgm. p. Franzén.
Skummeslöv 10 hgm. p. Franzén.
Hinneryd fred. kl. 15 konf., sönd. 10 söndagsskola, 11 hgm.
Vännebäcke skola kl. 16 gdtj.

Laholm Sion Godtemplarlokalen kl. 20 bibelstudium, Bjelverud.
Frälsningsarmén, Vråkärr. Syföreningens traditionella försäljning, lörd. d. 30 april kl. 19 hos Fritz Nilsson, Vråkärr. Tal av doktorinnan fru Bauer, Ängelholm. Ämne: "Tankar i vårtid". Auktionist Arnolf Jönsson. Kapten och fru Wigelsbo m. fl. Strängmusik. Valborgsmässoeld vid sjön.
Laholm, Salemkyrkan: Sönd. kl. 10 Söndagsskola; 11 Gudstj., p. Almborg. Onsdag 18 Juniormöte.
Hishult, Betania: Lördag 19.30 Bön. Söndag 10.30 Söndagsskola; 15.00 Predikan, Past. Almborg och Pehrsson. Torsd. 20.00 Veckomöte. Pehrsson. Fred. 19 Juniormöte.
Växtorp, Betel: Lördag kl. 8 Bön. Söndag kl. 10 S.-skola; kl. ? Församlingsmöte; kl. 5 Off. möte. Flera talare. Sång och musik.
Hårsabäck: Söndag kl. 10 Söndagskola.
Menlösa: Söndag kl. 10 Söndagskola. Torsdag kl. 8 off. möte. Flera talare. Sång och musik.
Växtorps missionshus: Söndag kl. 5 pred. av Samuel Andersson.
Astarp (Gottfrid Andrsson): Tisdag kl. 7 pred. av Carl Paulsson.
Tabernaklet, Veinge: Valborgsafton kl. 7.30 em. Vittnesbördsmöte. Sång och musik. Söndag kl. 9.30 S.-skola; kl. 2 em. Predikan. O. Häggestam. Offer. H. H. Nattvard. Servering. För handlingsmöte; kl. 7.30 em. Off. möte. Häggestam, Sångarna. Måndag 7.30 em. Juniorernas arbetsmöte. Tisdag Off. möte hos skräddarem. Persson. Häggestam. Sångarna. Torsdag Väcklsemöte; kl. 7.30 em. Tal, sång, musik.
Genevad, Folkets hus: Sönd. kl. 1 em. S.-skola.
Ordenshuset, Göstorp: Onsd. kl. 8 em. Off. möte. O. Häggestam sång och musik.

Vackra LINJER

- värdefulla finesser

REX - kungen bland cyklar

MASKINFABRIKEN REX HALMSTAD

Var god sänd mig 1949 års REX-katalog "Vackra linjer"

Namn: .....

Adress: ..... Postadress: .....

REX cyklar säljas av
F:a H. & C. CARLSON, Vivljunga. Tel. 16.

29

MODEAFFÄREN

Av Jane Minton

Fröken Bergman förstår, hade kontorschefen sagt och skruvat på sig som i olust, att den nya ledningen finner antalet anställda alldeles

Sex veckor senare gick Elsie Bergman för sista gången genom modehuset Terjas personalutgång. En epok i hennes liv hade löpt slut. Hon hade att söka något nytt.

Hon gick ner till det stora torget och tog fyrans spårvagn. Den stannade nästan precis utanför hennes port och hon satte sig längst fram, såg ut genom fönstret och svalde ansträngt för att hålla tillbaka tårarna, som ville stiga henne i ögonen. Långsamt rullade den tunga vagnen uppför Sibyllegatan, svängde in på Östermalmstorg, vilket prunkade av tusende blomster. Den gamla kyrkans skönt klingande klocka förkunnade en kvart över fem och hon hörde en mansröst beklaga: Bäste konduktören, jag har glömt min portmonnä och jag har faktiskt inte mindre än den här femtiolappen.

Konduktören muttrade något om folk som trodde, att de kunde växla hur stora sedlar som helst på spårvagnen. Elsie vred på huvudet och ett leende drog över hennes ansikte. Det var Hjalmar Bergström, som varit kamrat med henne i Terje innan han blivit resande för Holtersten & Son. Han nickade igenkännande åt henne, och hon gick fram till honom, letande i sin väska efter den diminutiva portmonnän och drog fram en rabattkupong.

Konduktören rev av en biljett från blocket och gick vidare. Hjalmar tackade för hennes vänlighet.

— Det har aldrig hänt mig förr, sade han lugnt. Och det är alltid obehagligt, när man blir misstänkt för att försöka gratisåka. Det finns ju damer som ständigt klarar sig från att köpa biljett genom att vifta med en hundralapp och beklaga, att de inte har mindre.

— Och du kände dig som en av dem?

— Just precis. Och jag försäkrar dig, att det var ingen behaglig känsla. Men, han bytte samtalsämne, hur är det på Terjes nu för tiden? Ni har ju fått en ny chef.

— De andra har fått en ny chef. Jag har fått sluta.

— Sluta? Sparken? Du menar inte det?

— Jo, tyvärr är det så. Han skulle ha in en släkting på min plats och då fick jag gå.

— Det nya Sverige åt utlänningarna sade han bittert.

— Man kan säga det. Och faktiskt Hjalmar, att jag har ingen aning om hur det skall gå för mig. Det är väl inte så att Holtersten & Son behöver någon liten komposítissa?

— Jag är inte kvar där.

— Slutat?

— Ja, men frivilligt. Jag har startat en affär själv. På Fredsgatan.

— Har du fått ärva?

— Nej, svarade han och skrattade. Jag har varken mostrar eller fastrar eller farbröder eller morbröder, så något guldegn behöver jag inte frukta för. Men Holtersten & Son, gamle gubben Holtersten, satsade pengar.

— Gubben Holtersten? Som är snålare än en julinsamlingskommitté i midsommartid. Hade du hypnotiserat honom?

Nej, inte riktigt det. Men han har en svag punkt. Sonsonen, som är sex år och behandlar gubben som om han var springpojke i sin egen firma. Grabben råkade trilla i vattnet en gång när jag var ute vid gubbens sommarställe för att diskutera ett par saker. Och jag drog upp honom och fick liv i den förhoppningsfulle. Han hade legat nära en kvart på botten innan jag äntligen lyckades.

— En Carnegiemedalj, personligt utdelad av Holtersten själv, således? — Ja, det var ingen dålig belöning. Och det var faktiskt rörande att se Patriks far och farfar dansa jubelvals, när äntligen grabben började andas själv.

Elsie såg ut genom fönstret och flög upp.

— Jag skall av här. Hej, Hjalmar. Vi råkas.

— Din adress?

— Odengatan 4, tre trappor.

Redan nästa dag kom han på besök och bad att få gengälda den tjänst, hon gjort honom.

— Det är inte mycket att göra på firman, sade han enkelt. Och inte kan jag heller bjuda dig någon större lön. Men alltid kan du få så mycket, att det räcker till mat och husrum.

Hon tackade varmt och en vecka senare hade hon fått bekräftat att Hjalmar Bergströms firma inte behövde frukta för att gångjärnen skulle slitas ut under det första seklet. Ett par kunder om dagen tycktes vara ransonen och Hjalmar skakade bekymrat på huvudet, när han betalade henne den första månadslönen.

— Det ser katten så motigt ut, sade han. Och blir det inte mer fläkt så får jag nog gå tillbaka till Holtersten & Son.

Elsie satte knytnäven under sin spetsiga haka och sade dömmande: Kunde du inte hitta på något som slår? Något som väcker uppseende i skyltningen och som kommer folk att stanna och intresseras, faktiskt piskar dem in?

— Omöjligt. Paris är huvudstad i den här branschen och Terjes har de senaste nyheterna.

— Gör något svenskt! Något som inte luktar Paris på långt håll.

— Ännu omöjligare. Svenskan är fransyska i sin klädsel av ålder och vana.

— Bryt då med den regeln! Skapa något ur egen fatabur, bjud något nytt och äkta svenskt och jag är säker på att det kommer att slå an.

Han slog bort hennes ord och försäkrade att han kunde kundkretsen på sina fem fingrar.

Men Elsie ville inte ge upp. Hon menade att så länge liv fanns, fanns hopp. Och nästa dag satte hon sig till ritbrädan, trollade fram en skiss med den skönaste midsommarnattsstämning och placerade i ringdansen av nationalklädda herrar och damer två starktmålade kvinnor i raffinerade creationer. Och över det hela skrev hon, med stora bokstäver: Vilka skulle ni gallra ut ur denna samling? Först öppnade rätta svar, vilket bestämmes av röstande majoritet, erhåller ett presentkort på 100 kronor.

Hjalmar strök sig om hakan när han beskådade hennes skiss. Och sade tankfullt: Tja, det lär ta fyra da'r att komma till Beckomberga men fyra år att komma därifrån.

Hon kisade mot honom och frågade: Fullständigt vansinnigt allt-så?

— Garanterad idioti! Du kan få skriftligt om du vill ha det.

— Du vågar inte ett försök?

Han ryckte på axlarna, tänkte några ögonblick och sade kort: Nåja, du skall få som du vill. Om Hjalmar Bergströms firma nu absolut skall gå över styr, så kan det ju lika gärna ske med pukor och trumpeter och publikens förvånade ögon som i stillhet.

Hon tackade honom och började omedelbart med skyltningen. Den tog nära en vecka i anspråk och passerande spärrade upp sina ögon, klippte med dem, som om de frågade sig själva, huruvida de drömde eller var vakna. En kvällstidning skrev i ett kåseri angående fönstret och gjorde sig lustig över det slagets skyltkonst. — Men den första förvåningen tycktes lägga sig snabbt och svarshögen, placerad kring de stiliserade midsommarstånden, sköt hastigt i höjden. Hjalmar gick omkring och såg ut som om han inte visste var han hade upp eller ned. Han tycktes ha blivit driven i huvudet med en klubba och bara nickade, när Elsie hemställde att få disponera även det andra skyltfönstret.

Hon hade fått en idé när hon åkt bussen en morgon. En balklänning av stramaste linjer i svenskt taft. Skyltdockans motatjé var en stilfull gentleman i frack och i bakgrunden spelade en blond pianist.

Och alltjämt inflöt svar på de andra skyltfönstrets fråga. Hjalmar hade slutat att grubbla och en förmiddag tittade han in till Elsie, som satt vid sin ritbräda och funderad

Elsie och drack ett stort glas vatten.

Han skrattade och sade, med en snegling mot henne: Där ser du själv hur en stackars affärsinnehavare får stå i. Men det är ej det som är det värsta, jag tänker på fröken Lärmalms, skådespelerskans, råd. Att försöka med en svensk modejournal, där varje sak bär stockholmskt ursprung i sina linjer.

Elsie betraktade sina naglar och i det ögonblicket var det som om hon kringvärvts av en eldsflamma. Hon kände undermedvetet att han väntade av henne uppfyllandet av fröken Lärmalms råd och det var Elsie som om tusen idéer på en gång lösgjorts ur hennes hjärna, som om sambandet mellan den svenska kvinnan och den svenskt inställda hjärnan väckts till flammande liv.

— Jag stannar hemma en vecka, sade hon till Hjalmar.

— Tack, Elsie.

De hade förstått varandra utan längre utläggningar.

Hon stannade hemma en vecka och när hon kom ner till affären lyste Hjalmars ansikte av ett längst inifrån kommande leende, när han upptäckte henne. Han nickade åt henne att gå in på kontoret, och efter några minuter kom han efter.

— Elsie, sade han ömt, du får inte vara borta från affären en vecka till.

— Varför inte?

— Det har varit outhärdliga dagar. Jag har ej kunnat arbeta som när du var här, och jag ser nu att utan dig är jag ingenting. Du var den som genom din närvaro gav kraft och vilja åt mig, och du är den som när frånvarande kommer mig att drömma och tänka endast på dig.

Han läste svaret i hennes ögon och kysste henne. Hon ville visa honom den lilla journal hon ställt i ordning. Men han bad henne att vänta.

Bara ett litet tag, raring. För jag har en annan nyhet åt dig.

— Att fröken Lärmalm har dragit hit hela sin bekantskapskrets?

— Ja, men den nyheten är inte så märkvärdig. Däremot kanske det intresserar dig att höra, att direktör Madeson var här i går och ville köpa affären — kontant!

— Håhå, sade Elsie, han sträcker ut sina tentakler, fruktar konkurrensen?

— Inte vet jag, sade Hjalmar blygsamt. Men jag tackade för erbjudandet och sade att jag var fullkomligt nöjd med min lott och ville inte byta ut den ens mot pengar.

— Bravo, Hjalmar. Allt svenskt kan inte köpas för pengar. Inte ens moder.

Hon skrattade och han såg undrande på henne och frågade efter anledningen till glädjeutbrottet.

— Jag tänkte på att ditt namn också börjar på B. Så på det sättet behöver jag inte märka om linne eller handdukar.

— Tur! Som alltid! sade han och kysste henne på nytt sekunden innan dörren gick upp och första biträdet stack in huvudet och sade: Herr Bergström, var vänlig och kom... vi hinner inte med att expediera!

Moder landsväg

Av ILSE E. TROMM

Han kände sig som den lyckligaste människan på jorden, därför att solen sken så varmt och gott just på honom. Han ägde även dagen med dess växlande färgspel, han ägde naturens hela rikedom och nattens stjärnero. Han hade således allt, han kunde önska sig. Han kunde vandra över den ändlösa pustan, spela på fiolen och sjunga om han ville. Men hans största nöje var dock, när han kom till någon by. Då besökte han gästgivaregården och spelade upp till dans, och det härliga tokajer-vinet smakade honom förträffligt.

Spelade han någonsin till scardas, regnade det snart mynt i hans mössa. O, det var en lust att leva! Han hade varken nöd eller bekymmer. Han älskade sitt hemland och längtade inte bort som hans bröder gjort, vilka nu voro ute i världen och spelade på förnäma restauranger. Han älskade steppen och den obundna friheten.

Om världens argan list anade han ingenting, förrän han en vacker vårdag höll på att snärjas i dess garn. Han satt i ett dike och mumsade på ett par bastanta smörgåsar, som han fått av en bondkvinna, därför att han spelat och sjungit så vackert att hon blivit rörd.

När han ätit sträckte han behagligt ut sig i gräset och började sjunga allt vad han orkade. Under tiden anlände ett större sällskap i bilar. Främlingarna slogo sig ned i en närliggande bokdunge och picknickade under festlig stämning. Snart nådde ynglingens stämma deras öron. De glömde mat och dryck och började ivrigt lyssna. Det var ju en gudomlig röst! Visserligen oskolad men — ändå! Det kunde göras något stort av den.

Baron Esterhöziny närmade sig pojken, klappade sina feta händer och förde begeistrad ordet.

— Människa, ni har ju en fenomenal röst! Vem är ni?

Pustans son såg häpen på främlingen. Han stod just i begrepp att slunga ut en hög ton, men nu blev det kvarsittande i strupen. Han visste inte, vad han skulle säga. Nu kom en ung, vacker flicka fram och bad honom fortsätta att sjunga. Hon bad så bevekande, att baronen, fadern, såg förvånad på henne. Han ville tro, att det endast var av rent intresse för sångkonsten, men, sanningen att säga, så hade hon från första stund vid anblicken av pojken blivit föräläskad i honom. Pappan föste henne emellertid åt sidan och stod själv och balanserade på dikeskanten.

— Hör nu, unge man, ni har som sagt en gudomlig röst, ni skall bli sångare...

— Det är jag ju redan, svarade pojken naivt.

— Människa, så menar jag naturligtvis inte. Vad har till exempel världen för glädje av, att ni sitter här och sjunger för er själv? Det är en ren tillfällighet, att vi upptäckt er. Ni måste bli utbildad till storsångare och komma ut i livet. I ert bröst finns en gudagnista...

Nu blev pojken återigen förskräckt. Vad menade den förnäme okände? Menade denne, att han skulle resa omkring med något teatersällskap och kanske uppträda under bar himmel, som han så ofta sett och hört? Och bli inspärrad i en sådan där grön vagn, som drar över pustan? Och sjunga, när han inte hade lust att sjunga och tiga, då han helst ville ge utlopp åt sin glädje? Nej, det passade honom inte!

— Ni kommer att bli en världsberömd konstnär och förtjäna en stor förmögenhet, fortsatte baronen.

Pojken lyssnade. Han skramlade med några kopparmynt i byxfickan.

— Kom nu med, unge man, så få vi närmare talas vid om er framtid! Under alla förhållanden äro vi glada över att ha upptäckt en ny Caruso...

Pojken steg in i baronens bil och slog sig ned bredvid den unga flickan. Han kände, hur hennes blick oavbrutet var fästad vid honom. Hon ställde honom frågor, men han kom sig inte för med att svara. Han tyckte att färden måste barka rakt åt fanders, så rasande fort gick den.

Bilen höll nu framför en slottsliknande villa. Han steg av och gick med det övriga sällskapet in i den.

— Nu skall ni känna er hemmastadd, min unge vän! Min tjänare skall ta hand om er.

Pojken såg sig förvånat omkring i den maknifika hallen.

— Jean, ni förstår mej, sade baronen till domestiken, som stod bredvid och nyfiket betraktade den trasige gästen. — Och nu ringer jag till några affärer efter ekipering för er, fortsatte han, vändande sig till pojken. I kväll komma för övrigt några vänner till oss hit, och ni måste också höra och bedöma era fenomenala röstresurser. För min del vill jag göra allt för att ni skall bli berömd.

— Och jag vill dekorera er med den första lagerkransen, och när ni blivit berömd, så gifter jag...

— Halt, skrek faster Eufelia, så långt ha vi ännu inte hunnit! Det blir en senare fråga...

— Ha, jag gifter mig med vem jag vill, svarade flickan trotsigt. Och när jag gifter mig, så blir det endast av kärlek och inte för pengars skull — märk det!

— Lugn, sade fadern. Och du, Jean, tag nu hand om den unge mannen och när han badat och är färdig så för in honom! Men glöm inte att raka honom ordentligt...

Pojken begrep inte ett dugg av vad som var å färde. Han fördes bort till ett underbart vackert rum, vars make han aldrig kunnat tänka sig. Och tjänaren serverade honom ett härligt mål och underbart glödande vin. Han åt och drack, och det smakade honom förträffligt.

Om en stund kom kammartjänaren åter in till honom och meddelade att ekiperingen kommit. Men först måste han ta ett varmbad, innan kläderna kunde avprovas.

Pojken reste sig och följde med tjänaren. Denne öppnade en dörr och de trädde in i ett märkvärdigt rum. Väggarna bestodo av vit kakel och golvet och bassängen likaså. En trappa förde ned till bassängen, som var fylld med varmt, väldoftande vatten.

Han stirrade ned i vattnet. Hur mycket underbarare var det inte att få svalka sig i skogsbäckarna och lyssna till naturens röster! Utanför badrumsfönstret gungade trädgrenarna för den lätta vårvinden. Ett bi förirrade sig in och sökte surrande utgången igen. Hans längtan åter till friheten stegrades ytterligare, och innan han själv visste ordet av, hoppade han upp i fönstret och förpassade sig ut i det fria. Framför honom log nu landsvägen — hans liv— hans allt — hans moder, som ropade på honom...

Baronens gäster hade anlänt. Men spänning väntade man på att få höra den nyupptäckte sångaren. Men denne lät vänta på sig. De församlade började bli otåliga. Unga baronessan trippade nervöst omkring. Hon föreställde sig, hur stilig pojken komme att se ut i nya kläder. Men innerst inne i sitt hjärta tyckte hon ändå, att han nog toge sig bäst ut i sina egna trasor. Nu förmådde inte flickan längre behärska sig. Hon smög sig ut och ställde sig på en bänk utanför badrumsfönstret. Därinne syntes ingen människa till...

Men pustans son löpte befriad in i aftonskymningen. Och när han kommit ett stycke bort från baronens slott höjde han jublande sin röst och gav uttryck åt sin obändiga livslust...

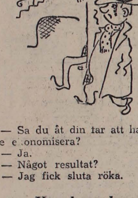
Nytt och flytt

Dagens namn:
TYKO.
Solen går upp kl. 4.29 och ned kl. 19.51.

Morgondagens namn:
MARIANA.
Solen går upp kl. 4.27 och ned kl. 19.53.

Dagens dikt:

Det blir så högtidligt stilla
och lysande i min håg.
Det är som om all naturen
i anande väntan låg.
Det tonar en ljudfin groning
från skog och mark och sjö;
man hör, hur det saftigt sväller
och spirar i ägg och frö.
(OLA HANSSON).

— Sa du åt din far att han måste e:onomisera?
— Ja.
— Något resultat?
— Jag fick sluta röka.

Korvkomplex

Med barn är det säregna förknippat, att hakan alltid skall gå på högsta varv på dem, vare sig det nu gäller tuggummi eller godis. Nyss har emellertid en i detta sammanhang rätt säregna rapport gått ut om flickan Violett i England, vars föräldrar är djupt bekymrade. Hon är tolv år och stormförtjust i korv. Föräldrarna har vänt sig till en psykiatriker. Efter varje måltid springer hon till slaktaren där hon hämtar två par korvar som hon slukar i all tysthet. När man förebrår henne, brister hon ut i en flod av tårar.

— Det är ett korvkomplex, förklarade läkaren. Han tillade att det var första gången han träffat på ett komplex av detta slag och rådde föräldrarna att låta Violet föräta sig på korv. Han trodde att det var bästa sättet att befria henne från komplexet.

— Käranden säger ju att ni gav honom fem örfilar.

— Nej, hr domare det var bara en men han såg så svag ut så jag delade upp dem på fem mindre smockor!

Vårbrev från Finland:

Prisfall, riksdagsfinal presidentvalpreludier

Helsingfors i april.

DET ÄR INGET TVIVEL om att våren har kommit till Finland. Redan vid månadsskiftet mars—april svallade havet fritt utanför Helsingfors — flera veckor tidigare än normalt. Förståsigpåare säger, att det inte behövs mer än ett ordentligt regn, för att träden ska spricka ut till första maj — något som man inte har upplevt på åratal.

Våren är en härlig tid, brukar skalderna säga. Den här gången instämmer finnarna. Gemene mans samtalsämnen har varit kontorsdamen, som vunnit en miljon mark på tippning på en tolv-rätt-rad, vilken hon hade sett i drömmen, att flyttfåglarna har återvänt och att Rom Gopal och hans indiska ensemble dansar på Svenska Teatern.

I regel brukar våren vara en kritisk tid för Finland. De gånger är lätt räknade, då inte månaderna mars—maj varit så händelserika, att nerverna varit på helspänn. För ett år sedan pågick paktförhandlingarna i Moskva i mars, och i april rasade strejkerna på grund av minister Leinos avpollettering. I år ser det ut som om den av socialdemokraterna förebådade stora "kommunistiska våroffensiven" med gatustrider och kravaller inte skulle bli av.

Man andas därför ut, förbereder resplaner för sommaren och gläder sig över att alla priser faller — bl. a. priserna på chokladkakor, som är hälften billigare än i februari. På polisinrättningen har man fullt arbete med att skriva ut pass till reslystna. De sökandes antal är cirka 200 om dagen och resmålen är inte bara Sverige som för några år sedan. I år vill man resa ännu längre: Italien, Frankrike.

Riksdagen är ännu samlad, men dess arbete sjunger på sista versen. Om inte regeringen kommer med några oförutsedda propositioner, kan riksdagsmännen resa hem redan i början av maj för att inte samlas förrän i början av september. Regeringen Fagerholm får då en andhämtningspaus på nästan fyra månader, vilket av kommunisterna anser vara en fullkomligt oförtjänt fridlysning på det förnämliga villebrådet. Om inte något oförutsett inträffar fortsätter det finska minoritetsstyret med Fagerholm vid rodret fram till höstriksdagen, och troligen kommer socialdemokraterna att göra sitt yttersta för att behålla sin position också efter det och fram till presidentskiftet efter nyår.

I januari skall det finska folket åter gå till val. Denna gång gäller det att utse 300 elektorer, som skall välja president, och trots att det är ganska lång tid till dess, arbetar man i olika partiinstanser för fullt för att förbereda valpropagandan

Fagerholm.

och räknar ut chanserna i de olika valkretsarna.

Agrarerna är god etta i att kasta sig ut i valkampen. Ingen mindre än riksdagens talman, dr Kekkonen, har de senaste veckorna rest omkring i landet och hållit tal både i stora städer och små byar. Det är ingen hemlighet, att agrarerna kommer att ställa upp Kekkonen som sin kandidat — det finns t. o. m. officiell bekräftelse på det. Agrarpartiets distriktsmöte i Kajana i mitten av april har uttalat, att Kekkonen bör ställas upp som hela partiets kandidat. Eftersom ingen mindre än partiets valboss och Kekkonens gode vän, direktör Arvo Korsimo både ledde mötet och framlade förslaget, så förstår man att det är allvar. Att det skulle ske just i Kajana, som ligger långt uppe i norr nästan mitt i ödemarken, beror på att Kekkonen alltid ställt upp i denna krets i riksdagsvalen. De andra partierna har inte hunnit på långt när så långt i sina förberedelser för valen som agrarerna. Att socialdemokraterna kommer att ställa upp Fagerholm är emellertid ställt utom allt tvivel, och lika säkert är det, att kampanjen för valen kommer att ske i tecknet av det motsatsförhållande, som sedan en tid består mellan Fagerholm och Kekkonen, de två yngre politiker, vilkas namn oftast varit på tapeten efter kriget.

Det är omöjligt att tippa kandidaternas chanser på förhand. Dels kommer karelarna, som hittills, trots att de bott i alla delar av landet, röstat i en egen valkrets, nu att rösta i den krets där de är bosatta. Dels beror valets slutliga resultat mer på stämningarna bland de 300 elektorerna än bland väljarna. Om inte någon kandidat i de två första omröstningarna bland elektorerna får absolut majoritet, ska valet ske mellan de två kandidater, som fått största röstetalet. Då systemet är detta, kan valet lätt utfalla liksom 1937. Då fick Svinhufvud och Ståhlberg de flesta rösterna — men inte majoritet. Socialdemokraterna hade stött Ståhlberg, men gick därefter in för Kallio — inte så mycket av kärlek till honom som för att hindra, att högermannen Svinhufvud skulle få en chans.

Kekkonen.

Det kan gå likadant nästa gång — en grupp, t. ex. kommunisterna, kan ge sina röster åt en borgerlig kandidat för att förhindra Fagerholm att bli president. Om Fagerholm blir president, kan han kalla sig "Finlands första socialdemokratiska statsöverhuvud".

Ett försök till analys av väljarnas stämningar ger ingen hållpunkt för prognoser med hänsyn till presidentvalet. Den inrikespolitiska situationen med en socialdemokratisk regering, som stöder sig främst på de konservativa och liberala kretsarnas i riksdagen, kommer givetvis att få vissa följder, när väljarna går till val av elektorer. Det kan visserligen tänkas, att socialdemokraterna under Fagerholms regeringstid vunnit många anhängare i de kretsar, som annars skulle ha röstat t. ex. med samlingspartiet — såsom fallet faktiskt var i riksdagsvalen sommaren 1948. Detta kommer att tillföra socialdemokraterna nya röster och uppenbarligen göra deras grupp till den största i elektorsförsamlingen.

Å andra sidan kan det tänkas, att Fagerholms eminenta förmåga att upprätthålla goda förbindelser med högerpartierna i så hög grad försvagat hans ställning bland arbetarna, att en del av dem kommer att rösta folkdemokratiskt. Folkdemokraternas representation i elektorsförsamlingen blir under inga omsändigheter tillräckligt stor för att säkra en folkdemokrat presidentposten — men den kan bli tillräckligt stor för att hindra ärkefienden — socialdemokraten Fagerholm — att bli vald. Om detta faktiskt skulle inträffa, skulle man kunna notera, att det socialdemokratiska minoritetsstyret indirekt hade lett till, att presidentposten gled dem ur händerna i det avgörande ögonblicket.

Knud Möller

I kärlek veta lärlingarna lika mycket som mästarna.

116 trupper, 48 nationer till sommarens Lingiad

STOCKHOLM

Anslutningen till den andra Lingiaden blev större än man i dessa valutaproblemens tider vågat räkna med. Sedan anmälningstiden utgått i april månad har icke mindre än 48 nationer anmält trupper eller officiella delegater. Inalles kommer 116 trupper, varav 90 utländska, att ge 189 uppvisningar under världsgymnastikfesten den 27—31 juli.

Sammanlagda antalet truppdeltagare är 13,326 men med de hittills anmälda officiella delegaterna blir antalet c:a 14,500, en siffra som väntas springa i höjden då uppskov med hänsyn till valutafrågan begärts från många håll.

Som en jämförelse med den första Lingiaden 1939 kan nämnas, att det då var 62 trupper, varav 45 utländska, och att sammanlagda deltagareantalet var 7,339 från 37 nationer. Årets siffror innebär en fördubbling.

Bland de nya nationstrupper, vilka ej deltogo i 1939 års Lingiad, märkas Färöarna, Holland, Frankrike, Portugal, Österrike, Schweiz, Irland, Indien, Colombia och Brasilien.

Anmälda nationstrupper äro:
Holland 68 deltagare, Island 26, Frankrike 100, Colombia 26, Brasilien 13, Belgien 617, Danmark 2,946, Österrike 30, Norge 1,054, Storbritannien 748, Indien 25, Portugal 21, Finland 737, Schweiz 150, Färöarna 32, Irland 20 och Sverige 6,715.

Dessutom deltager en trupp från Nordiskt förbund för kvinnogymnastik med 3 kvinnliga deltagare från vardera Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Det stora deltagandet från Belgien och England kan delvis tillskrivas svenska truppbesök i dessa länder under fjolåret.

Som nämnts är det inalles 48 nationer representerade hittills, och bland de mera långväga gästerna märkas Argentina, Australien med 9 delegater, Canada, Chile och Cuba, Egypten, Venezuela, Grekland, Indonesien, Mexiko, Pakistan, Uruguay, Guldkusten, Etiopien, Irak och Iran, Korea, Libanon, Nya Zeeland, Cambodja, Sydafrika och Indien, som bl. a. lovat en specialuppvisning i indisk yoga. Även järnridån har beredvilligt öppnats för Lingiaden, och anmälningar om deltagande har sålunda hittills ingått från bl. a. P[illegible], Tjeckoslovakien och Jugoslavien.

GÖSTA CARLBERG:

En landsbygdssociologisk lärostol bör knytas till lantbrukshögskolan

VI MÅSTE FÅ agronomer utbildade till att ta hand om de stora samhälls- och kulturproblem, som redan nu ropar på lösning och som i och med jordbruksreformen hopar sig över oss, säger författaren Gösta Carlberg i ett uppmärksammat uttalande.

Det centrala i landsbygdens kulturproblem är inte hur vi skall kunna sprida litteratur, konst, teater etc., alltså kulturmedlen, till bygderna, utan det är den urbaniseringsprocess som pågår, säger han. Det är en väldig omvandlingsprocess som äger rum. För stadsmiljön och stadskulturen typiska drag överföres i landsbygdens och jordbrukets kulturmiljö. Jordbruket har aldrig tidigare varit utsatt för så många nya drag och anfall som under de senaste 30 åren. Hr Carlberg erinrar bl. a. om den uppmjukning av föräldraauktoriteten som ägt rum och om nöjes- och förströelsebehovet, som ungdomen kräver få tillgodosett. Detta överförande av stadsbetonade drag till landsbygden kan säkerligen inte hejdas, och det är inte önskvärt heller. På det materiella området är landsbygd och stad beroende av varandra. Men vi måste bli medvetna om denna process. Här gäller det att inte kasta ut barnet med badvattnet. Vi måste lära oss se vad som skiljer landsbygdens kulturmiljö från stadens och om det finns värden i landsbygdens kulturmiljö som förtjänar att tas vara på.

— I varje kulturmiljö utbildas ett livsideal, en viss personlighetstyp, mot vilken individerna måste inrikta sig för att vara välanpassade mot miljön och dess kultur, fortsätter hr Carlberg. Värderingen är inte densamma i staden som i jordbruket. I jordbruket måste t. ex. arbetet sättas högt på värdeskalan. Den gamla generationen har utvunnit både kraft och glädje ur arbetet. I staden, där arbetet till största delen utföres åt andra och inte är så mångsidigt, står arbetet lågt på värdeskalan. I landsbygdsmiljön är en arbetsam människa en bra människa, i stadsmiljön kan man vara en bra människa om man är lat.

Frågan är nu hur långt urbaniseringsprocessen kan tillåtas gå utan att människorna kommer att vantrivas. Finns det inte i landsbygdsmiljön värden för individen, för hans trivsel och psykiska hälsa, som vore värda att propagera särskilt för?

Här är det de kulturella problemen sätts in. Det är alltid så i en maskinteknisk tidsålder, att förändringarna sker snabbare materiellt än andligt. Det är lättare att ändra maskiner än familjeseder, religiösa trosföreställningar, av sedvänjor bestämda betraktelsesätt. Därför kan det hända att föräldrade ideologier dröjer kvar och hindrar människorna att bli omställda för de nya och invecklade problem, som den tekniska utvecklingen för med sig. Här kunde litteratur, film, teater och konst verka som medel till den andliga kulturens förändring. Men i den mest lästa skönlitteraturen och i huvudparten av alla filmer propageras för en livsstil och en personlighetstyp, som är omöjlig i svensk jordbrukskultur. Vad vi måste se till är att det kommer litteratur och film som propagerar för den personlighetstyp och de livsideal, som hör hemma i landsbygds- och jordbruksmiljö. Dessutom borde vi se till att livsbetingelserna på svensk landsbygd bleve grundligt utforskade, ty först då man vet hur det förhåller sig kan man se dels vilka reformer som bör genomföras och dels vilka positiva värden vi har att ta vara på men som nu ligger outnyttjade.

Genom jordbruksreformen kommer svensk landsbygd att ställas inför en rad oanade och oöverskådliga samhälleliga och andra problem, på vilka landsbygdens folk inte är beredda och inte har möjlighet att bemästra. Vad som skulle behövas är agronomer med sociologisk utbildning. Vi har nu i Sverige sedan få år tillbaka en professur i sociologi vid Uppsala universitet. Undervisning i sociologi meddelas också vid Stockholms högskola. Nu har man fått ögonen öppna för att de som studerar stadssociologi knappast också kan omfatta det stora ämne som heter landsbygdssociologi. I Amerika och England har man sedan länge professurer i båda grenarna. Den som skall studera livsbetingelserna på landsbygden måste ha god kunskap om de yrkesmässiga förhållandena. Ingenting kan därför i dagens situation vara angelägnare för landsbygdens folk än att det ser till att en landsbygdssociologisk lärostol blir knuten till lantbrukshögskolan.

Nu utbildas agronomer inom jordbruksekonomiska och andra specialområden. Vi måste också få agronomer utbildade att ta hand om de stora samhälls- och kulturproblem, som redan nu ropar på lösning och som i och med jordbruksreformens genomförande hopar sig över oss.

Larsagård flyttas till Katrineberg

Den gamla Larsagården i Köinge.

Larsagård gamla byggnader i Lustorp, Köinge, kommer att förflyttas till Katrinebergs folkhögskola i Vessigebro — nota bene om Hallands hembygdsförbund får sitt önskemål om förflyttning realiserat. Det har nämligen visat sig att det inte går att bevara de gamla kulturbygnaderna i sitt nuvarande skick på den avlägsna ort, där de nu står, och därför har Hembygdsförbundet, som inköpte byggnaderna år 1940, hemställt om k. m:ts tillstånd att få företaga nämnda förflyttning, samt att erhålla ett anslag om 60,000 kr för ändamålet.

I april 1940 erhöll förbundet ett anslag på 10,000 kr ur fonden för friluftslivets främjande för inköp av Larsagard samt reparation och iordningställande av detsamma till ett vandrarhem.

Redan de första åren visade det sig emellertid att gården ligger för långt från de stora turistvägarna för att locka turistande människor till ett på gården anordnat vandrarhem. Rörelsen gick varje år med förlust och efter fyra år fann Sv. turistföreningen att den inte längre kunde upprätthålla vandrarhemmet, såvida inte hembygdsförbundet ville påtaga sig kostnaderna för hemmets drift. Ett sådant åtagande kunde emellertid förbundet inte göra av ekonomiska skäl.

Förbundet hade därefter sökt intressera Hallands JUF för att där åstadkomma en samlingsplats för länets jordbrukarungdom, men något resultat kom man inte till. Under tiden har det visat sig att byggnaderna inte farit väl av att stå helt utan tillsyn.

Med hänsyn till dessa omständigheter har styrelsen sökt att förflytta byggnaderna till annan ort. Det har därvid visat sig att Hallands folkhögskola på Katrineberg i Vessigebro vore intresserad att ha gårdsanläggningen inom skolans område. Den skulle där dels tjäna som åskådningsmaterial vid undervisning i historia och hembygdskunskap, dels ock som logi vid specialkurser på skolorna.

Den gamla gårdsbyggnaden har ett utomordentligt stort kulturhistoriskt värde, och är därför synnerligen önskvärt att detta betydande monument över våra bönders byggnadskonst bevaras åt kommande släkten.

Hembygdsförbundet framhåller avslutningsvis i sin skrivelse till k. m:t att om Hallands folkhögskola får överta gårdsanläggningen, det redan vid uppgörande av avtal om överlåtelse bestämmes, att folkhögskolan åtager sig den framtida vården i överensstämmelse med anvisningar från lämplig kulturminnesvårdande institution.

Slutligen hemställes om 60,000 kr att användas för förflyttning och iordningställande av Larsagård på för ändamålet anvisad plats vid Hallands folkhögskola i Vessigebro.

Treåring dödad av traktor

FALUN (TT)

En treårig son till kamrer Sven Höglund i Linghed dödades på onsdagen under lek på gården. Den lille hade klivit upp på en traktor och lyckades lossa handbromsen och få växeln frigjord, varvid traktorn kom i sakta rullning bakåt. Gossen hade härvid troligen blivit rädd och hasat ned bakom traktorn samt fått huvudet i kläm mellan ena traktorhjulet och marken. Den lille var föräldrarnas enda barn.

Hon äter aldrig mer

En medelålders engelsk fru har väckt uppmärksamhet genom att försäkra att hon tänker leva tills hon blir 150 år.

Hela knepet är att låta bli att äta.

Den 46-åriga fru Barbara Moore-Pataleewa, den ryskfödda makan till konstnären Harry Moore, berättar att hon på två år inte levt på annat än saft av grönsaker, frukter och örter samt honung. Hon är övertygad om att åldrandeprocessen i hennes kropp redan upphört och förklarar det hela med att hon bara druckit saft och ätit honung. Några enstaka gånger har hon brutit dieten med ett äpple eller någon dadel.

Mrs Moore är förtjust i skridskoåkning och dans, men hennes högsta nöje är annars att köra runt i London på en av sina två motorcyklar. Hon håller vikten konstant utan att öka eller minska ett gram och hon är fast besluten att fortsätta dieten tills hon blir 150 år.

— Jag tror inte jag skulle kunna äta fast föda nu, säger hon.

Utredning om verkningarna av skatterna

STOCKHOLM (TT)

Finansminister Wigforss har nu tillkallat sakkunniga för översynen av statsskatterna och deras verkningar, nämligen riksdagsmännen Bladh, Franzon, Hagberg i Malmö, Jonsson i Skedsbygd, Olsson i Gävle, Petren, Sandberg, Böle, och Åkerström samt statssekreterare Lemne. Som ordförande skall hr Olsson fungera.

Beträffande direktiven för utredningen hänvisar finansministern till den av riksdagen godkända motiveringen för hemställan om utredning, nämligen att skapa större klarhet om statsbeskattningens verkningar i olika avseenden. Det gäller såväl skatternas avvägning med hänsyn till vad som kallas skattebetalarnas bärkraft som det samlade skattetryckets och enskilda skatteformens inverkan på näringslivet, på sparande, arbetsvilja och företagsamhet. Önskemålet att lätta skattebelastningen är lika självklart som nödvändigheten att väga detta önskemål mot vikten av de behov, som föranleder skatterna. Kravet på att budgeten skall vara balanserad bildar utgångspunkten. Skulle en underbalansering vara förutsättningen för en föreslagen höjd hos hela beskattningen, bör detta klart anges av utredningen.

I detta sammanhang har utredningen också att ta ståndpunkt till frågan om avvecklingen av de extraordinära konsumtionsskatter som 1948 års lag beslöt såsom led i åtgärderna till skydd för penningvärdet, säger finansministern. En annan fråga är sambandet mellan översynen av den statliga beskattningen och den redan igångsatta undersökningen om höjning av ortsavdragen vid den kommunala beskattningen. En lättnad i kommunalskatten för huvudmassan av mindre inkomsttagare har ansetts mera trängande än övriga skattefrågor.

Hallands hertig hit den 8 maj

Programmet till den stora hembygdsfesten vid Hallarna i Heberg börjar nu ta fast form, enligt vad distriktsordföranden i Hallands JUF-distrikt meddelat oss.

Som framgår av annons i dagens tidning går festen av stapeln den 8 maj i samband med JUF:s distriktsstämma, och som talare vid festligheten far man ingen mindre än Hans Kungl. Höghet, Hertigen av Halland, Prins Bertil, som talar till Hallands ungdom. I samband med festligheten förekommer även en omfattande utställning av hemslöjd och hobbyarbeten. Alla föremålen kommer från JUF-nemmen i länet. Utställningen öppnas kl 13 [illegible] kl 15. Det blir sålunda god tid för festbesökarna att se utställningen innan de övriga arrangemangen börjar.

Hälsningsanförandet hålles av distriktsordf. Evald Karlsson, Ullared, och senare kommer även landshövding Reimer Johansson att medverka. Hallandsförfattaren Albert Olsson medverkar senare under dagens lopp med ett kåseri. De anförande och Hallands spelmansförbund svarar för musikalisk underhållning. Tvååker-Spannarps kórsällskap sjunger under ledning av musikdir. Gunnar Johansson och Sibbarpspojkarna svarar för gammal dansmusik.

En musikalisk medverkan, som säkerligen kommer att uppskattas av alla festdeltagare svarar Hallands regementes musikkår, som spelar både före, under och efter festligheten.

Utom de nämnda arrangemangen förekommer även tombola med priser inköpta hos Halländska hemslöjdsföreningen. Helt naturligt blir festplatsen vackert dekorerad med flaggor och vidare hoppas man att allmänheten låter sina flaggor gå i topp såsom en hedersbetygelse åt hertigen av Halland, prins Bertil, vilken som bekant även brukar betecknas som Sveriges duktigaste handelsresande utomlands. Låt också den 8 maj bli en ungdomens dag över hela Halland!

LONDON: Sammanlagt 1,151 handelsfartyg på över 4,3 milj. br. ton var under byggnad i världen i slutet av mars enligt Lloyds'. Av dessa bygger Storbritannien 417 fartyg på drygt 2 milj. ton eller 47,7 procent.

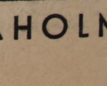
CAIRO: Sju personer dödades och 23 blev instängda då ett femvåningshus i gamla staden störtade samman på tisdagskvällen. Vid olyckstillfället befann sig 93 människor i huset.

frisk mun
med tandborste och
Stomatol
FRISK I SMAKEN

Två gånger om dagen borstning av tänderna med STOMATOL och Två gånger om året översyn av tandläkare garanterar god och effektiv tandvård och munhygien.

ROBO CYKELLJUS 22 kr

ROBO CYKELLJUS 22 kr

LAHOLMS TIDNING - ENDA TIDNING SOM UTGIVES I LAHOLM

RADIO

FREDAG

Riksprogrammet:

6.15 Vardagsmorgon. Därefter: Grammofonmusik.
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Hälsan framför allt! Doktor Per Strömbäck. (Repris.)
7.00 Just för er! Morgonmusik av Kabaretorkestern och grammofonen.
7.40 Morgonandakt. Rektor Odd Hagen (Göteborg).
8.00 Nyheter och väderlek.
8.15—8.45 Skolradions korrespondenskurs i engelska. Ledare: Uno Sondelius.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter: Gösta Jonsson sjunger till Hasse Wallins dragspelskvartett.
12.30 Nyheter och väderlek.
12.45 Fållindelning och beteskonomi. Föredrag av konsulent Bror Wallin. (Uppsala).
12.55 Tidsignal.
13.00 Fågelsång i vårmarkerna. Program av Karl-Erik Näsmark. (Skolradio.)
13.30 Sagohörnet: Kamelresan. Nils Hultgren läser vidare ur John-Lennart Linders barnbok.
13.45—14.30 Konsert av Malmö radioorkester. Dir.: Sten-Åke Axelsson.
16.30 Väderlek.
16.40 Scouting för flickor och pojkar.
17.00 Sulo Aro, Helsingfors, spelar violinkompositioner. Vid flygeln: Greta Nilsson.
17.20 Ur »Nu seglar jag» av Joset Kjellgren. Uppläsning av Gunnar Olsson.
17.55 Gramomfonmusik. 1. Finger, polka (B. Witkowski). 2. Drömmarnas vals (Tylle Herlin). 3. Paraquedista (Jose Leo Cadio). 4. Vilken härlig tid (Gullmar-Bernhard). 5. Goodnight sweethart (Rap Noble). 6. Ur »Värmlänningarna» (Dahlgren - Randel - Axelsson). 7. Serbisk dans (Miloieritsch). 8. Ur Spielmannslieder, op. 77 (Kilpinen-Sergel). 9. Islamey, orientalisk fantasi (Milij Balakirev). 10. Två sånger av Sergej Rachmaninov: a) Vårflod, b) Syrener. 11. Uvertyr till »Ruslan och Ludmilla» (Michael Glinka).
18.45 Veckans löpsedel.
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek. Dagens eko.
19.30 Fyra kapellmästare och en rytmsektion. Medverkande: John Björling, violin, Putte Wickman, klarienett, Carl-Henrik Norin, tenorsaxofon, Gösta Törner, trumpet, samt piano, bas, gitarr och trummor.
19.50 Giftiga färger och andra tillsatser till livsmedel. Föredrag av prof. Ernst Abramson.
20.10 Serenad i etern. Radioorkestern spelar under ledning av Sune Waldimir.
20.40 Flugigt och dragigt i Mörrum. Hos vårpigga laxar i Blekinge.
21.10 Gösta Nystroem: Sinfonia del mare (»Tillägnad alla sjömän på de sju haven»). Radiotjänst symfoniorkester. Sopransolo: Ingrid Eksell. Dir.: Tor Mann. (Samnordisk konsert.)
22.00 Catullus — en modernist i romersk poesi. Föredrag av docent Gerhard Bendz (Malmö).
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—23.50 Thomas Beecham dirigerar The Royal Philharmonic Orchestra. 1 Joseph Haydn, Symfoni nr 40 F-dur. 2. Frederick Delius: Konsert för piano och orkester. 3. Richard Strauss: Slutscenen ur »Elektra».

Danska radioprogrammet fredag.

6.15 nyheter. 7.00 gymnastik. 7.35 grammofon. 8.30 morgonandakt. 11.15 skolradio. 12.10 svenska programmet. 12.30 nyheter, därefter konsert från Kilden. 14.05 skolradio. 14.30 damernas halvtimma. 15.00 konsert av Carl Rydals orkester. 16.20 barnprogram. 16.50 föredrag. 17.40 konsert. 18.00 språkundervisning. 18.45 nyheter. 19.15 sång. 19.40 hörspel. 20.15 svenska programmet. 22.00 nyheter. 22.15 underhållningsmusik. 23.10 rysk språkundervisning.

LÖRDAG

Riksprogrammet:

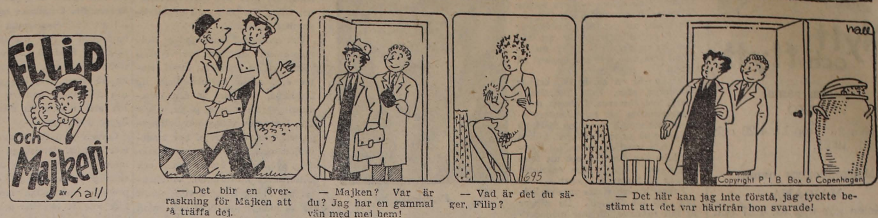
6.15 Vardagsmorgon. Därefter: Grammofonmusik.
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter Polka och vals. Lawrence Welks ensemble och Mascotteorkestern spelar på grammofon.
7.10 Frukostklubben.
7.40 Morgonandakt. Rektor Odd Hagen (Göteborg).
8.00 Nyheter och väderlek.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter, Willard Ringstrand spelar på Skandiaorgeln.
12.30 Nyheter och väderlek.
12.45 Nisse ringer hem. Lördagsprat i telefon.
12.55 Tidsignal.
13.00 Konfektionsbyggen. Ett program om trähus.
13.20 Tore Wiberg spelar pianokompositioner.
13.40 Flyktingarna — den olösta frågan. Föredrag av generalsekreterare Henrik Beer.
14.00 Underhållningsmusik med Herman Mårtenssons ensemble samt grammofon.
14.45 Skärgårdsvår. Ur »Kust» av Sven Barthel. Uppläsning av författaren.
15.15 Konsert av Göteborgs radioorkester. Dir.: Sixten Eckerberg.
16.15 Från departement och verk.
16.30 Väderlek.
16.40 Barnteatern. Jan och Uffe på bio. Pjäs för pojkar av Uno Modin.
17.10 Fönstret.
18.00 Helgmålsringning från Ösmo kyrka i Södermanland.
18.10 Grammofonmusik. 1. Uvertyr till »Colas Breugnon» (Dimitri Kabalevskij) 2. Ljuvt som på blommors ??alk ur »Simson och Delila» (Camille Saint-Saëns). 3. Ur Lyriska stycken (Edvard Grieg). a) Fjäriln, b) Den lilla fågeln. 4. Ur Véronique» (André Messager) a) Petite Dinde, Ah! Quel outrage, b) Ma foi! Pour venir de Provence. 5. Våren sjunger (Valentin-Nilsson). 7. Tin Pan Alley-melodier nr 86. 8. En visa till fiol. (Arleman-Andersson). 9. När näckrosen blommar, vals (Sven du Riezt). 10. Rumba vid Rio Blanco (E. Ellberg). 11. Beer barrel, polka.
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek. Dagens eko.
19.30 Kryssprickarna spelar gammal dansmusik från Liseberg. (Göteborg).
20.00 Lördagskväll. Underhållningsprogram för hela familjen, arrangerat av Gunar Wersén. Conferencier: Lennart Hyland. Medverkande: Radioorkestern under ledning av Sune Waldimir.
20.55 Från studenternas vårfirande i Uppsala.
21.30 Kabaretorkestern spelar underledning av William Lind.
21.55 Tidningsskrivare: Carl Gustaf Tengvall. Waldemar Swahn tecknar ett porträtt.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—24.00 Valborgsmässobal.

Danska radioprogrammet lördag.

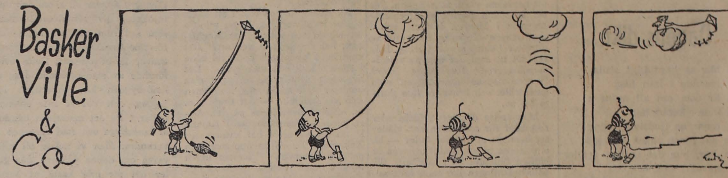
6.15 nyheter. 7.00 gymnastik. 7.35 grammofon. 8.30 morgonandakt. 10.15 skolradio. 12.10 svenska programmet. 12.30 nyheter, därefter konsert av stråkorkester. 14.00 pianomusik. 14.20 grammofon. 14.40 trafikföredrag. 15.00 dansk musik spelad av radioorkestern. 16.00 stråkkvartett. 16.30 hörspel för barn. 17.40 svenskt föredrag. 18.00 kåseri med grammofonmusik. 18.45 nyheter. 19.15 föredrag. 19.40 konsert av Randers stadsorkester. 20.15 Familjen Hansen, lustspel. 20.30 invigning av danska sjömanskyrkan i Newcastle on Tyne. 20.50 föredrag. 21.10 Weekendhyttens kabaret. 22.00 nyheter. 22.15 lördagens grammofonstjärna. 22.40 dansmusik från Ambassadeur.

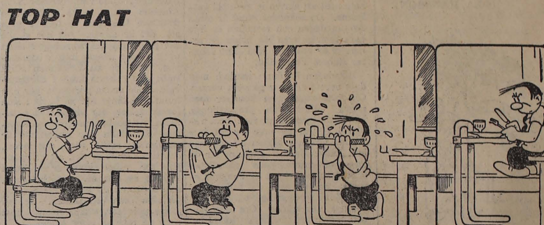
Motorcyklist körde på snälltåg, dödades. Furir Karl Gunnar Hellsten vid pansartrupperna i Enköping blev under en motorcykelorientering på onsdagsförmiddagen påkörd och dödad av tåget Västerås—Stockholm.

— Det blir en överraskning för Majken att få träffa dej. — Majken? Var är du? Jag har en gammal vän med mej hem! — Vad är det du säger, Filip? — Det här kan jag inte förstå, jag tyckte bestämt att det var härifrån hon svarade!

Halmstads pojkar får bombplan att leka med.

Halmstads flygbitna grabbar har fått ett bombplan att leka med. Det är Hallands flygflottilj som med flygvapenchefens tillstånd överlämnat en utrangerad B 5:a som gåva till Halmstads stad. Meningen är att planet skall ställas på någon lekplats i staden.

Pälsklädda herrar och tiggare canadakontrast

Den första skymten av Canada, som Gripsholms passagerare såg lördagen den 25 mars, var några skog- och snöklädda höjder på Nova Scotias kust. Snart var vi framme i Halifax, och vi som skulle till Canada fick gå i land. Klockan var då fyra på eftermiddagen, men det dröjde ändå till klockan 12 midnatt innan alla formaliteter var genomgångna, alla biljetter inväxlade och tåget med Montreal som närmaste mål kunde avgå.

Det var på ett av Canadian Pacifics tåg som emigranterna forslades. Jag skriver forslades med avsikt, ty i Sverige skulle det vara otänkbart med sådana järnvägsvagnar för de resande. Det påstods, att de inte varit i bruk på 20 år men nu tagits till nåder igen för att klara den stora resandeströmmen, och vagnarna bar sannerligen syn för sägen. Att man satt obekvämt och trångt gick väl an, men smuts och kolstoff var värre. — Nåja, vi ångade iväg med diverse uppehåll under vägen, äkte genom ödsliga och föga bebodda trakter i New Brunnsvik, där man endast såg enstaka grå och illa byggda farmer, passerade fullkomligt orörda skogar och var så efter 32 timmars färd framme i provinsen Quebecs största stad, tillika Canadas största, Montreal. Det var ungefär 500 utvandrare, många av dem barn, som där fick en dags välbehövligt uppehåll. De flesta skulle längt västerut, till farmer i Saskatchewan och Alberta. Men åtminstone de flesta estländarna skulle till textilindustrier och farmer i Torontotrakten. Själv fick jag stanna två dagar i Montreal.

Tillsamamns med Toronto tävlar den staden om att vara Canadas största och mest betydelsefulla. Den har också ett innevånarantal på över en miljon. Man kan indela staden nästan strikt i fyra delar, en fransk, en skotsk, en engelsk och en mera internationell, och varje stadsdel präglas av sin befolkning.

Negrer och kineser förekommer talrikt, likaså katolska präster i långa kjolar, ävensä fromma nunnor. Man ser där både massor av lyxbilar och primitiva hästfordon, pälsklädda damer och herrar, tiggare och krymplingar, som sitter direkt på trottoaren och säljer blyertspennor, kammar o. d. Där finns det också höga skyskrapor, vackra statyer och många pampiga kyrkor. Det som mest frapperar en främling i Montreal är nog de stora kontrasterna mellan gammalt och nytt, mellan fattigt och rikt, mellan fult och vackert som man finner där.

Så gick färden vidare till Toronto

en järnvägsresa, som räckte 8 timmar. Landskapet Ontario har inte riktigt samma karaktär som Quebec, det liknar mer ett stycke Mellansverige. Här dominerar slätter och små lövskogar, och här börjar man se en och annan liten fruktodling. Men träden ser stormpiskade och pinade ut på denna sidan Toronto och är nog också i allmänhet ganska dåligt skötta.

Toronto är något mindre till invånareantalet än Montreal men är av väl så stor betydelse för denna del av Canada. Den är mycket vidsträckt. Rakt igenom Stor-Toronto är en sträcka på 3 svenska mil. Mitt i city dominerar stora affärer och höga kontorsbyggnader. Annars är även här som oftast i Canada husen små och efter svenska förhållanden ganska oansenliga. Staden är ett mycket viktigt handelscentra med goda förbindelser åt alla håll både med järnväg och med båt S:t Lawrence-floden uppåt eller genom Lake Ontario till Förenta Staterna.

Det är många utvandrare i Toronto nu: estländare, holländare och många andra. De flesta var ganska besvikna. De har i allmänhet skrivit kontrakt på farmarbeten på ett år, men de bostäder som bjudes och den betalning de erhåller kan knappast kallas människovärdig.

Jag vidarebefordrar gärna ett varningsord från estländarna här till landsmännen i Sverige: "Tänk Er för, försök att skaffa garantisumman för utvandring själva innan Ni reser från Sverige!" Det är nog en hel del affärer som ligger bakom lockropen från Canada mellan å ena sidan kolonisationsmyndigheterna här och de stora ångbåtsbolagen å andra sidan.

Toronto-esternas fest

Jag hade nöjet att få vara med på en estnisk fest i Toronto. Där var ungefär 300 samlade. Många hade kommit till Toronto på de mest underliga vägar, kommit från koncentrationsläger i Tyskland, i små båtar över Atlanten eller i trupptransportfartyg från Rotterdam. På festen spelades teater, bjöds på estnisk surkål och dansades med liv och lust till estnisk musik. Allt gick så glatt och otvunget till att man nästan satt och undrade om en svensk fest så här långt borta skulle vara lika trevlig. Man kunde icke misstaga sig på spelglädjen hos de agerande eller på hjärtligheten hos dem som träffades efter flera år. De flesta av dem byter fosterland för tredje gången nu och hoppas att i Canada äntligen få en tryggare hemvist. Sverige har de mest lovord för, men de tycker att faran från öster ligger för nära. Och talar man mera med någon av dem får man också höra talas om "den goda svenska tiden på 1600-talet fram till 1721 hemma i Estland".

Själv gick jag några dagar i Toronto men fick sedan av Canadian Pacific anvisning på ett arbete i Beamville, två timmars resa därifrån, i en jättestor trädgårdsanläggning, som lär omspänna det allra mesta på det området, men till detta får jag återkomma en annan gång.

Harry Karlsson

— Jag har aldrig sett hennes ögon så drömmande som i kväll...
— Nej, men hon är inte heller van att vara så sent uppe.

Våxtorp

Frälsningsarmén, Vråkärr. Syföreningen håller sin traditionella försäljning i Fritz Nilssons lada lördagen den 30 april kl. 19. Som talare medverkar doktorinnan Bauer, vilken talar över ämnet "Tankar i vårtid", dessutom är anordningarna i stil med föregående valborgsmässofester. Som avslutning företages march med facklor till sjön där våren hälsas välkommen. Se annons i går.

Prenumerera på LT

Extra fläsktilldelning.

Från fredagen beviljas en extra tilldelning av 200 poäng andra köttvaror än nöt- och kalvkött. Extratilldelningen får tas ut på halvkupongen A118 till K 15 t. o. m. 19 maj.

LK erinrar om att växlingskorten G 7 och S 8, som gäller för köp av andra kött varor än nöt- och kalvkött, upphör att gälla 30 april.

MARGRETHE MENKEL

Roman av Emil Bönnelycke

(44)

Hennes tal stenade honom, ord för ord. Han kände sig som sargad med hårda vapen. Hans tänder skallrade och han darrade i hela kroppen.

— Det är en ... en dikt, stammade han.

— En dikt? Vad är det för en dikt? frågade hon kallt.

— Vandrarens sång. Jag har... jag har själv författat den, sade Kristoffer, vacklande för hennes torra, hårda blick.

— Ja, naturligtvis. Det kan jag tänka mig, efter ni bjuder ut den. Nej tack, jag vill inte ha den. En sådan stor, stark karl som ni borde hellre ta sig för något nyttigt, skaffa sig arbete. Jag vill inte ha den. Adjö.

Hon slog igen dörren. Denna morska kvinna har ju alldeles rätt, tänkte Kristoffer darrande och nedslagen.

— Å, de där papperen, åt helvete med dem, varifrån de kommit! Jag hade lust att slänga bort alltsammans. Den där käringen med ögon av sten har ju rätt...

Men nej, någonting inom honom hejdade dessa tankar. Han kunde inte avgöra vad det var. Någonting ropade på honom, drev honom vidare.

Han vände sig om och såg på den motsatta tamburdörren. Bara denna enda gång till. Han ringde på.

Springande steg hördes innanför dörren som öppnades på ett tafatt sätt. Två små barn stodo framför honom i tamburen.

— Mor, mor, kom, ropade de, i det de genast hade förstått vad Kristoffer ville.

En ung kvinna kom ut i tamburen.

— Mor mor, köp en visa, ja, köp en visa, ropade de och ryckte i hennes kjol.

— Är det en visa? frågade modern vänligt, i det hon torkade av händerna på sitt förkläde.

— Ja mor, ja mor...

— Det är visst bäst att ni får en var, annars får jag ingen ro, sade modern småleende och öppnade varsamt bladet. Hennes ögon hade glidit över några rader. Hon såg på Kristoffer.

— Har ni själv författat den? frågade hon.

Han visste inte var han skulle göra av sina ögon, sin blick.

— Ja, viskade han.

Modern gav barnen var sin dikt. De hoppade av glädje, vredo och vände bladet på alla håll och kanter. Hon vek undan sitt förkläde och tog fram en liten portmonnä.

— Var så god, sade hon till Kristoffer med ett eget vänligt tonfall i rösten.

— Tack, sade han sakta och tog emot de båda tjugofemöringarna.

Då hon sade farväl kände han åter att hennes röst var tung av värme och mänsklighet. Det var en mor.

Han gick, han ville inte störa mera i detta hus.

I staders utkant lågo en rad små hus med samma knappa områden. Prydliga trädgårdar med blommande nejlikor och stockrosor omgåvo dem. Kristoffer gick från det ena till det andra och bjöd ut sin dikt. Några köpte. Andra icke. Några smålogo mot honom. Andra sågo hårt och nyfiket efter honom. Han kom ihåg alla blickarna. De satte sig fast i hans medvetande. Genom fönstren och de öppnade dörrarna såg han in i rummen, där människor sutto samlade omkring aftonmåltiden. Män i skjortärmar, skrattande barn och brådskande mödrar; det var små lyckliga familjer. Kristoffer tänkte sorgsen på att hans egen lycka var förbi nu då han började lära känna livet i dess frid, dess idyll, dess kamp och mångfaldiga öden. Då det skymde på lämnade han staden och kom in i en stor kvällstyst skog. Den var dunkel, sval och fredlig. Den liknar mitt eget sinne, tänkte han, utan konturer, utan egentlig karaktär står den där som ett grönt mörker, fullt av små vägar, led, gropar och stora träd. Lövet tycktes leva i fåglarnas klingande musik, en enstaka flöjtton och sedan en livligt invecklad sång. Dammet låg tjockt på Kristoffers stövlar. Han visste att han icke skulle få råd att köpa nya. Hans kläder tålde ej längre denna vandring. Hans ansikte hade blivit mörkt och härdat av solen, han såg inte ut som en drivare. Men han var en drivare. Dikterna under armen. Hans egen dikt. Han smakade saltet på sina läppar och skramlade med de många tjugofemöringarna i fickan. Gårdfarihandlare, hur mycket har du förtjänat i dag?

Han gick och gick. Han fick alltjämt kraft att hålla ut. Han smålog åt dikets blommande ogräs och fick i sig all denna vildhet, denna primitiva världsanda. Han kunde låta sin grova hand glida över häckarna och törnbuskarna utan att de stucko honom. Det var som om de kände honom. Han tog till vana att tilltala hundana som kommo rusande ut mot honom från gårdarna. De började också känna honom, ty de slutade genast med att skälla så snart de voro ända framme hos honom. Likaså träden. Han kände skillnad på dem alla, visste vilket som var utblommat och vilket som skulle till att blomma. Hans sinne var så fjärran från onda tankar och råa handlingar, men ändå var det vilt. Hans längtan närdes så gränslöst i dessa omgivningar. När han då och då av trötthet kände på sitt bröst var det som om hans hjärta växte, blev rikare, gav mera, begärde mera. Hans väsen blev frodigt, fullt av en het sorglöshet, flödande enkelhet och djupmänsklighet. Han blev vän med en stark, naturlig värld, en kroppslig hälsa, kroppslig vild kraft brottades med hans sorgbundenhet, som ibland föreföll honom ovärdig, ja, löjlig. Då tyckte han att han inte kunde sörja, utan endast känna längtan efter hämnd. På försynen, på sitt öde, på den som hade tagit ifrån honom Margrethe. I sådana ögonblick var det en egen vild glädje över honom, en blodig stämning, en egen katastrofal ärelystnad som drev honom att handla!

Vänta bara, vänta bara..

— Hej, herr mejerist, skall det vara en visa?

Han hade kommit till utkanten av skogen där det låg ett mejeri.

— En visa? frågade den tilltalade som stod i vit blus i dörren till sin bostad.

— Ja, en visa. Jag har själv författat den. Det är en blodig kärleksvisa, haha. Den kostar ingenting.

— Nej tack, sade mannen med ett eget dovt allvar och tystnade.

Kristoffer blev stillsam.

— Ja, ja, ursäkta. Farväl.

Mannen svarade icke. Han stod där så oflyttbar i dörren.

Kristoffer gick vidare, gick in på gårdarna. Kvällsmörkret stämde människorna fredligt, och på många ställen gick han icke förgäves. Han tänkte att han kanske kunde göra goda affärer med denna dikt, kanske han skulle kunna leva på den i hela sitt liv? Han gick igenom byar, där gummor stodo i dörren och samtalade dämpat, där barnen lekte mitt på gatan, medan männen sutto på bänkar i skjortärmarna och rökte pipa. Ibland ekade skratt genom den stilla nejden, hundskall eller kreaturens råmande. Han gick liksom i ett rike som låg närmare himlen än stadens hårda, kalla land.

— Vad heter den stora gården som ligger där framme vid vägen? frågade han en ung man.

— Bjergbygaard, lydde svaret.

Det var en herrgård som låg där vägen delade sig, omgiven av höga häckar. Kristoffer gick in i trädgården och tog omvägen till köket. Några tjänsteflickor kommo till dörren och köpte var sin dikt av honom. Köket var ett stort, skumt rum med många valv. Några stora blanka kopparkittlar stodo och ångade inne vid väggarna, och vid de låga fönstren stodo långs köksborden några pigor och rensade höns, vredo köttkvarnar och hackade sallad. De bjödo Kristoffer en tallrik rykande soppa, stoppade några frukter i hans ficka och vinkade genom fönstren farväl till honom.

Då han sent på kvällen kom till Mörkövs värdshus var han trött och även hungrig. Han beställde öl och smörgås, herrskapsmat som gjorde ett fruktansvärt hål i hans förråd av tjugofemöringar. Medan han väntade på maten i den lilla illaluktande lokalen räknade han sina pengar på bordet. Gårdfarihandlaren gjorde ett överslag av dagens resultat. Han hade alltså sålt 28 dikter à 25 öre. Det blev 7 kronor. Förtäringen på värdshuset kostade 3:50 och biljetten från Mörköv till Kalundborg 1 krona. Långt frampå natten kom han hem med en balans på omkring 5 kronor och utan den tilltänkta omsättningen. Han insåg omöjligheten av att betala värdinnan eller boktryckaren.

(Forts.)